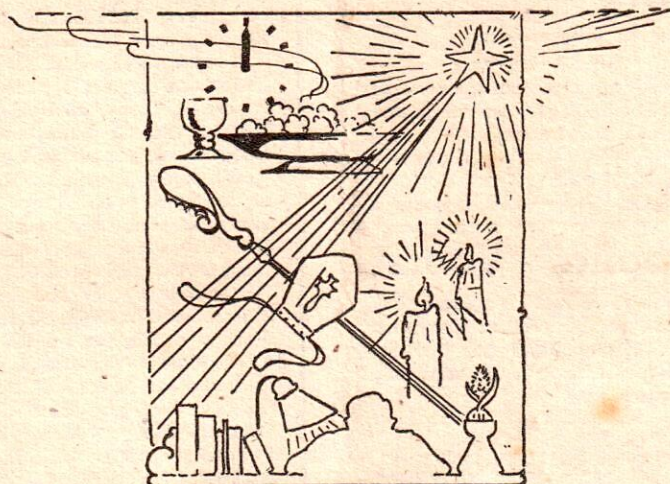
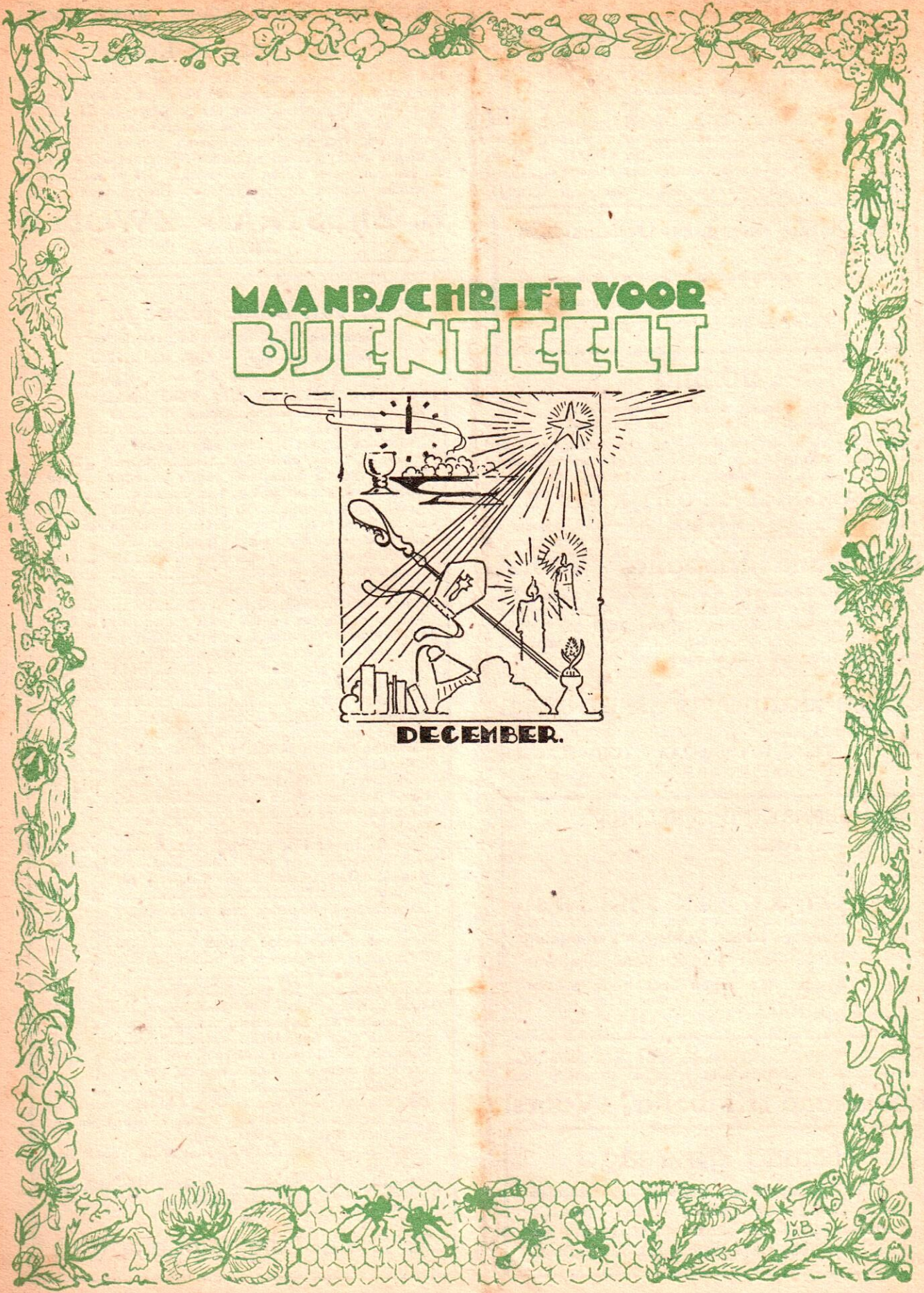

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTCELT

DECEMBER.

ADVERTENTIENTARIEVEN:

Speurbijtjes

Alleen voor leden en geen handelsartikelen betreffende, f 1.50 voor de eerste 20 woorden; elke 5 woorden meer 40 cent extra. Deze advertenties uitsluitend bij vooruitbetaling.

Gewone advertenties

Hele pagina	per nummer	f 150.—
Halve pagina	per nummer	„ 80.—
Een vierde pagina	per nummer	„ 45.—
Een achtste pagina	per nummer	„ 25.—
Een zestiende pagina	per nummer	„ 15.—

Deze prijzen zijn netto, dus zonder enige korting!

Schwieters Bijenpark, Dedemsvaart

Telefoon 95

koopt tegen redelijke prijzen (geen zwarte)
alle soorten honing en was, verwerkt uw
ruwe en zuivere was tot prima kunststraat

Honing

Raat-, Slinger-, Pers- en Uitgebroken
Korthoning, alsook Droge Raatwas

kopen wij tegen de hoogste prijs. Vraagt uw collega's welke ons steeds leverden, naar hun bevindingen, en U levert ons in het vervolg ook uw honing!

HONINGHANDEL „HOLLAND” N.V.

Honingzemerij — Loosduinseweg no. 775 — 's-Gravenhage

Bijenstand „Klabofia” - Voorst

Uw adres voor het verwerken van ruwe raat en zuivere was tot kunststraat. Van ruwe raat 30 tot 50 procent kunststraat terug. Tevens imkersartikelen. Afstandblikjes per 100 st. f 1.90, enz. enz. Thans beperkt te leveren kunststraat zonder inlevering van was of ruwe raat.

Echte Hennep Persdoeken

1 meter bij 1.25 meter.

FIRMA O. J. v. d. BAAN, TOWSLAGERIJ

Opgericht 1820 - Drachten - Telefoon no. 2004

N.V. BIJENSTAND „MELLONA”

Santpoort, Telef. 8225

*

WIJ KOPEN STEEDS:

Slinger-, Raat-, Ruwe- en Pershoning
Ruwe Raat en Zuivere Bijenwas
à contant; tegen zeer hoge prijzen

Emballage beschikbaar!

TE KOOP GEVRAAGD: Ruwe Raat en Zuivere Was.
Tevens Raat- en Slingerhoning, tegen de hoogste prijzen!

Bijenstand „Klabofia” - Voorst

Honing gevraagd

Door de C.V. Mc Millan's Foodstuff Cy, Amsterdam worden flinke partijen honing te koop gevraagd. Verzoeken brieven met uiterste offerte (gaarne met monster) te richten aan Postbus 142, Amsterdam-C.

Prachtig kurkdroog, kwastvrij licht hout te koop

Het is niet goedkoop, maar prima, zonder afval. Wie hout nodig heeft voor bijenkasten, kan dit nu in le soort krijgen (geen lange lengten). Breedte der planken: 28, 25, 23, 20, 18, 15, 12 en 10 cm. Dikte: allemaal 52 mm. Kan gezaagd worden ongeveer 24-25 mm., daarna geschaafd. Kan ook in andere dikte gezaagd worden. Wie er belang bij heeft om een partijtje te kopen, haaste zich. De al reeds kleine voorraden worden dagelijks minder. Bonvrij verkrijgbaar!

H. ZIJLSTRA - ZWOLLE

Blekerswegje

H. T. van Dam, Jubbega (Fr.)

Bijenpark, Magazijn van Imkersartikelen

Telefoon no. 103 — Giro no. 217250

*

WIJ LEVEREN UIT VOORRAAD:

Simplexkasten met 2 broedkamers, ramen en blikjes	f 30.00
Simplexkasten met 1 broedkamer en honing-kamer, ramen en blikjes	„ 27.50
Boogkorven, 12-raams, met ramen en ogen	„ 13.00
Boogkorven, zonder ramen, enz.	„ 10.00
Ronde korven, grote maat, prima	„ 6.00
Opzetranden voor grote korven, 4 walen	„ 2.00
Zwermkiepsen, zeer mooi en groot	„ 5.00
Luneberger-model korf met huis en spon ...	„ 7.50
Jaagkorven, zeer groot	„ 7.00
Afstandblikjes, per 100 stuks	„ 2.00
Zinken moerroosters, 40 x 40	„ 1.00
Vertind draad, per rol 100 gram	„ 0.75
Wielspoortje, om draad vast te zetten in kunststraat	„ 1.75
Bijenkap met gaasvizier	„ 2.50
Bijenkap met paardehaarvizier	„ 3.50
Paardehaar vizier	„ 1.50
Blaasbalg beroker	„ 6.00
Gaatjes-tang	„ 3.00
Voederbaljons met bordje, 1 liter inhoud ...	„ 1.10
Bijenveger, prima paardehaar, groot model	„ 2.00
Korfmes met dwarsmes, prima	„ 1.50
Honingzeef met houten lijst	„ 2.00
Ontzegeimessen	„ 5.00
Ontzegeivorken	„ 3.00
Perskleed, groot 1 x 1.25 m, prima	„ 10.00
Handkolbtoesel, zeer mooi	„ 24.00
Handschoenen, splitleder, met mouwen, per paar	„ 6.00
Handschoenen, boxleder, met mouwen, per paar	„ 9.00
Bijendoeken voor ronde korven	„ 0.80
Hefboompje om raampjes te lichten	„ 1.00
Raampjes-grijper	„ 1.75
Draaglijsten voor 10-raams kasten, per paar	„ 0.30
Rood Carbolzuur, per flesje	„ 0.75
Separators voor Simplexkast	„ 4.50
Reisraam voor Simplexkast	„ 2.00
Kunstraat, zeer beperkt leverbaar, vrij, p. kg.	„ 6.00
Werkloos zuivere was tot kunststraat, per kg. slechts	„ 1.00
Zend ons uw zuivere was en droge raat ter verwerking tot kunststraat. U ontvangt binnen enkele dagen de U toekomstige kunststraat terug.	

Enigst erkende Kunststraat-Fabrikant in de Noordelijke provincies.

Let op het juiste adres, dat voorkomt teleurstelling!

Vraagt onze Prijscourant

*

H. T. van Dam, Jubbega (Fr.)

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

49e Jaargang

Redacteur : Joh. A. Joustra

Adres Redactie :

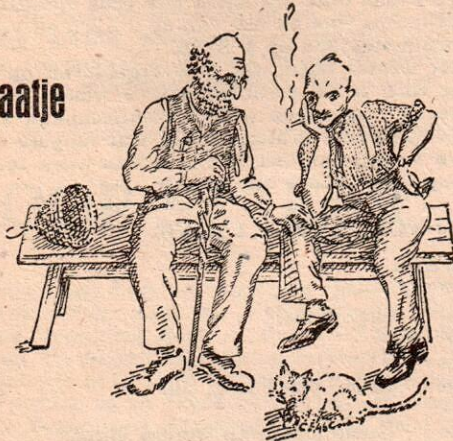
J. v. d. Heydenstraat 35, Amersfoort

Telefoon 6734

Commissie van Redactie : A. S. Planting en A. Vink.
Adviseurs : de Rijksbijenteeltconsulenten.

December 1947 - No. 12

Maandpraatje

Er is op de bijenstand nu weinig meer te doen. Een oogje in het zeil houden, opdat onze immen een ongesoorde winterrust kunnen genieten, is wel voldoende. We zwavelen ons niet in gebruik zijnde ratenmateriaal nog eens duchtig en onze gereedschappen — voor zover nog niet gebeurd — maken we schoon, vetten het zonnig in en bergen het op.

Imkers, die in de loop van het jaar aantekeningen over hun bijenvoiken hebben gemaakt, verzamelen deze en kunnen ze dan uitwerken. Zulke aantekeningen, uitgewerkt, verschaffen ons vaak belangrijke vingervijzingen en in ieder geval interessante gegevens.

Straks wordt ons dit zeer gemakkelijk gemaakt bij het gebruik van de Imkers-almanak, welke er speciaal op is ingericht, dat men vlot en zonder veel moeite direct alles kan optekenen van hetgeen men bij zijn bijenvoiken waarneemt en ook wat men er mee doet.

Maar nu moeten we die almanak niet in een kast ergens in huis laten liggen. Houdt hem steeds bij U, of wat misschien nog beter is, berg hem op in een van Uw in gebruik zijnde bijenkasten. U hebt hem dan steeds bij de hand.

Zorg er ook voor, dat er steeds een potlood bij de hand is.

Wiek een schat van gegevens kunnen we nu een jaar van onze ruim 23000 imkers verzameld hebben! Maar werk secuur.

En nu komen we vanzelf op het waarnemen zelf. Waarnemen, goed waarnemen, is een kunst en misschien een slag.

Er zijn imkers, die veel, veel te veel soms, in hun voiken kijken, maar ze zien niets, heel weinig of niet goed. En juist op het goede zien komt het aan.

Maar dan zullen we ook op de hoogte moeten zijn van het leven der bijen, want zonder dat is toch alles vaak abacadabra of in het Nederlands, onverstaanbare taal.

Ik heb een goede leermeester gehad. Eigenlijk is dat het goede woord niet, want hij leerde mij niets, ik moest zelf kijken en maar begrijpen wat hij uit-

voerde en achteraf bleek dit een voordeel te zijn.

Als ik hem bij de een of andere handeling of bij een afwijkende gebeurtenis in de korf, vroeg wat hij deed of wat dat nu was, dan kreeg ik gewoonlijk ten antwoord : „ja, jongen, dat is zo”, of „dat moet zo”, maar waarom dat zo was, of waarom dat zo moest, daar moest ik maar naar raden.

Toen nam ik me voor om steeds, als ik iets zag, wat ik niet direct begrijpen kon, na te pluizen, 't zij in boeken of tijdschriften, 't zij navraag te doen bij mensen, waarvan ik verwachtte, dat ze me konden inlichten.

Op deze wijze kwam ik achter verschillende zaken, die anders voor mij duister zouden blijven, maar wat nog voornamer was, ik laat nooit na om ook nu nog verschillende zaken op te merken, want een bijenvoik is een bron van studie en genot.

Op iedere stand gebeurt er wel iets bijzonders en komen afwijkingen op de regel voor. Soms zijn ze niet te verklaren, maar nooit mag men er vrede mee hebben zulke waarnemingen niet nader onderzocht of navraag te hebben.

Veel van de bekende theorieën worden wel niet omvergeworpen, doch we bemerken wel, dat er ook afwijkingen op de regel voorkomen.

Wien we er enkele noemen? Jonge moeren roepen of fluiten, sommige imkers hebben waargenomen, dat oude dit soms ook wel eens doen. Moeren leggen bevruchte eitjes in werkstercellen, maar we kunnen dikwijls waarnemen, dat ze daar ook wel onbevruchte eitjes in deponeren. Of geschiedt dit op een andere wijze? We zien soms boven een moerrooter in de honingkamer vers ingelegde eitjes (verspreid) in de cellen liggen. Hoe komen die daar?

Sommige volken plakken in de zomer alles vast met propolis, bij andere volken merkt men niets daarvan en bij weer anderen ziet men vlieggaten door propolis verkleind enz. enz. In de kranten kan men nu en dan lezen, dat we dan een koude winter tegemoet gaan, maar dat is je reinste onzin.

Ik sloeg deze zomer een zwerm in een kast met nieuwe ramen en nieuwe raten en direct toog het volk aan het werk om niet alleen het vlieggat van de Simplexkast te verkleinen, maar het maakte ook uitbouwseis van propolis aan de raampjes, soms van een paar cm breedte.

Er is dus veel waar te nemen, hoewel niet alles te verklaren. Teken en zulke dingen niet aan, dan gaan ze voor de wetenschap verloren en we vergeten ze spoedig. Teken en ze wel aan, dan komen ze bij het uitwerken van deze gegevens weer voor, de dag en er is dan wel tijd om ze aan anderen voor te leggen of ze te bespreken. In ieder geval is het de moeite waard en het is ook interessant.

Laten we onze Almanak dan ook veelvuldig gebruiken, aan heeft hij nut en hij is er ook voor bedoeld.

En nu naderen we het einde van dit kalenderjaar. Het is in vele opzichten geen slecht bijenjaar geweest. We nemen voor dit jaar van elkaar afscheid met de bede voor een goed Kerstfeest en een prettige oudejaarsavond.

RED.

Bevolkings-statistiek van een Bijenvolk

Wanneer men wekelijks een volkstelling zou kunnen houden in een bijenvolk en deze telling statistisch zou verwerken, dan zou men verrassende resultaten en waarnemingen kunnen boeken.

Bij een opgezette zwerm zou men na 3—4 weken merken, dat deze inplaats van sterk te zijn aangegroeid, voor een deel is uitgestorven en van de vliegbijen nog slechts enkele zijn overgebleven. Dit kan men zeer duidelijk bij het vlieggen waarnemen.

Men zou verder het tijdstip kunnen waarnemen, waarop de bevolkingstoename haar hoogtepunt bereikt heeft en hieruit onfeilbaar zeker de tijd van zwermrijpheid etc. kunnen vaststellen.

Is nu zo'n geregelde volkstelling en statistiek van geboorten en sterften mogelijk? Practisch niet; echter theoretisch kan men zeer goed het maandelijks gemiddelde benaderen en hieruit vele gevolgtrekkingen maken, die ons van groot nut kunnen zijn.

Wij kunnen ons statistisch overzicht opbouwen met de gegevens, die ons bij benadering bekend zijn en dan nemen wij aan:

1. Een moer legt gemiddeld per dag 1000 eieren of per week 7000 stuks;

2. het tijdsverloop van ei tot imago is 3 weken;
3. de jonge bij verricht ruim 2 weken huiswerk en wordt daarna haalbij;
4. de haalbij vliegt in de drachtijd gemiddeld 4 weken en sterft dan.

Met deze gemiddelde gegevens zijn wij in staat het gehele verloop van een volk te volgen en hieruit onze conclusies te trekken. Ik geef toe, dat het cijfer van het aantal eieren per dag en van de vliegweken niet exact en zeker niet steeds hetzelfde is, doch indien men hiervoor andere waarden invoert, verandert dit niet veel aan de gewone gang van zaken. Ook doet het er niet veel toe, met welk aantal bijen men zijn statistiek begint, daar deze toch voor een groot deel zijn gestorven, als het eerste broed uitloopt.

We willen onze statistiek dan eens opmaken voor een overwinterd volk en wel van ar 1 April en verwaarlozen de begin-toestand op 1 April.

Het aantal bijen, dat is overgebleven op die datum moet toen in de eerstvolgende 3 weken worden aangeschreven. Bij goede dracht waarschijnlijk in een kortere, bij slechte dracht in een wat langere tijd.

We maken dan een overzicht van week tot week, dat er ongeveer uitziet als volgt:

STATISTIEK VAN EEN OVERWINTERD VOLK VANAF 1 APRIL

In de week vanaf	Aantal eieren per week	Jongen per week	Totaal aantal broedbijen	Totaal aantal vliegbijen	Aantal doden per week	
1 April	7000	—	—	—	—	Drijfvoeren.
8 April	"	—	—	—	—	
15 April ...	"	—	—	—	—	
22 April ...	"	7000	7000	—	—	Eerste broed loopt uit.
29 April ...	"	"	14000	—	—	
6 Mei ...	"	"	"	7000	—	Eerste broedbijen worden vliegbij.
13 Mei ...	"	"	"	14000	—	
20 Mei	"	"	"	21000	—	
27 Mei	"	"	"	28000	—	
3 Juni	"	"	"	28000	7000	In deze week sterven de bijen, waarvan de eieren 1 April werden gelegd; de oude moer wordt verwijderd. Zie aantekeningen hieronder.
10 Juni	—	7000	14000	28000	7000	
17 Juni	—	"	"	"	"	
24 Juni	—	"	"	"	"	
1 Juli	7000	—	7000	"	"	
8 Juli	"	—	—	"	"	
15 Juli	"	—	—	21000	"	
22 Juli	"	7000	7000	14000	"	
29 Juli	"	"	14000	7000	"	Aantal vliegbijen zeer klein.
5 Aug.	"	"	"	7000	"	" " " "
12 Aug.	"	"	"	14000	"	" " " "
19 Aug.	"	"	"	21000	—	" " " "
26 Aug.	"	"	"	28000	—	
2 Sept.	"	"	"	"	7000	Vanaf hier blijft de bevolking weer stabiel.
9 Sept.	"	"	"	"	"	
16 Sept.	"	"	"	"	"	

enz.

Van 3 Juni af worden er evenveel bijen geboren als er afsterven en blijft dus de bevolking constant. Deze toestand ontstaat steeds na ongeveer 9 weken, wanneer wij een nieuwe kolonie met bevruchte moer stichten. Op dit ogenblik zal het volk zwermneiging krijgen. Hierop kom ik later terug.

We maken het volk nu moerloos en laten het een jonge moer fokken. Daar de jonge moer eerst gaat leggen, nadat alle broed is uitgelopen, zullen er dus ca. 3 weken geen eieren komen, doch de geboorten en sterften blijven doorgaan. Het volk houdt zich dus gedurende deze 3 weken op constant niveau, doch heeft geen broed te verzorgen, waardoor nog enkele broedbijen tot vliegbijen zullen promoveren.

Wanneer we nu dit staatje eens verder aandachtig bestuderen, dan zullen we hieruit veel gevolgtrekkingen kunnen maken en veel wat ons tot nu toe niet duidelijk was, wordt ons volkomen begrijpelijk. We kunnen uit dergelijke staatjes, opgemaakt voor een zwerm, een afgezwermd volk enz. — we zullen deze later nog bespreken — steeds het verloop van het volk zien en kunnen dan zo handelen, dat we altijd het grootste aantal vliegbijen hebben gedurende de hoofdracht en niet juist over een macht vliegbijen beschikken gedurende een tijd, dat er geen dracht is. Dit kost honing en hiermede verspillen we de krachten der moer. Verder zien we hieruit, wanneer we moeten voeren en eventuele broed moeten bijhangen en verder hoe mooi de diverse drachtperioden aangepast zijn aan het bijenleven, of misschien beter, hoe de bijen zich aangepast hebben aan de diverse drachtperioden.

Uit ons staatje zien we nu, dat — willen we profiteren van de zomerdracht — we omstreeks begin April moeten beginnen met voeren, willen we begin Juni het grootste aantal vliegbijen hebben. Is de voorjaarsdracht

goed, dan kan deze voor de ontwikkeling van het volk gebruikt worden en zouden we slechts 2 weken moeten voeren, d.i. tot ongeveer half April. Einde Mei of begin Juni is ons volk volgroeid en het zal dan zwermneiging gaan vertonen. We maken dan ons volk moerloos en laten het een jonge moer fokken. We zitten dan in de eerste weken van de zomerdracht zonder eieren en larven. Dit geeft ons een extra voordeel van ca. 10 kg honing per volk, die anders in deze tijd door de ca. 20.000 larven zou worden verteerd. Daarbij komt nog, dat er door gebrek aan open broed minder broedbijen nodig zijn en een gedeelte van de broedbijen zal ongeveer tot aan het einde van de zomerdracht constant blijven om dan snel af te nemen en begin September weer het maximum te bereiken. We zijn dus bij het fokken van een jonge moer uit het eigen volk steeds op de zomerdracht aangewezen en kunnen van de heide — indien er dracht is — slechts profiteren om het volk weer op sterkte te brengen.

Willen we èn van de zomerdracht èn van de heidedracht honing winnen, dan zullen we moeten voorkomen, dat de eierproductie in Juni wordt stopgezet en is hier b.v. het „Snelgrove“-systeem met succes toe te passen.

VOOR 50 JAAR

Vóór 50 jaar, toen onze Vereniging in oprichting was, werd de Provinciale Afdeling Noord-Brabant opgericht met als Voorzitter G. J. A. Baron de Senarclens de Grancy en als Secretaris-Penningmeester P. A. van Bloppoel, met wie ik in later tijd en in 'n geheel ander verband zo prettig en zo vruchtbaar mocht samenwerken. Ook de Provinciale Afdeling Friesland werd toen opgericht onder Voorzitterschap van de Heer K. H. Jonkers, terwijl dhr. Y. W. Feikema Secretaris werd.

De Provinciale Afdeling Limburg werd nog afgewacht, maar de Imkersvereniging te Neer bij Roermond, sloot zich alvast bij de Vereniging aan; P. Sijben Voorzitter en P. v. d. Linden Secretaris-Penningmeester.

In Gelderland, Noord-Holland en Zuid-Holland waren toen Provinciale Afdelingen in bewerking. Die van Gelderland werd 7 Mei 1898 opgericht en we vinden onder de bestuursleden nog de (thans zeer oude) Heer J. Pannekoek te Eerbeek, die de Afdeling diende als Secretaris-Penningmeester.

Op 30 Mei volgde de Provinciale Afdeling Limburg, met als Voorzitter H. Leesens en Em. Begemann als secretaris-penningmeester.

Van lieverlede werden meer Provinciale Afdelingen opgericht en ook ontstonden er onderafdelingen.

De losse bouw was in die tijd nog schaars in ons land en het schijnt, dat velen er nog wantrouwig tegenover stonden.

In het tijdschrift was geen plaats voor strijdartikelen, die verdeling en verwijdering inplaats van vereniging beoogden.

In de artikelen van deze eerste jaargang van het Maandschrift treden enkele, ook ons nog bekende figuren op de voorgrond en het blijkt, dat het Maandschrift direct al dienstbaar gemaakt werd aan de voorlichting van zijn lezers.

Al kunnen we vele raadgevingen thans niet meer onderschrijven, we hebben toch respect voor de wijze waarop de schrijvers zich inspanden om hun lezers op de hoogte te brengen.

De bekende Heer Kelting deelt nl. een „uitstekend“ bijvoeder mede. Dit bestond uit 1 kilo witte suiker (accijnsvrije suiker werd toen nog niet verstrekt. Red.) 8 maatjes water, ½ lood beste azijn en ½ lood zout. Gevoederd moest worden om de drie dagen, telkens ongeveer 4 maatjes. Kelting noemde dit voedsel kunstvoer. (Wij weten sedert lang, dat toevoeging van azijn niet nodig en van zout zelfs schadelijk is).

Kelting bood ook boogkorven met 12 boogjes te koop aan, voorzien van voorbouw en verkleinplankje

Doodt daarom ook nooit in Juni een oude goede moer, als we naar de heide willen reizen, maar laat ze met enkele raampjes bijen een nieuw volk stichten, dat dan ongeveer begin Augustus weer is volgroeid.

Een volgende keer zullen we een gesepareerd volk behandelen en trachten hieruit onze conclusies te trekken. We zullen dan zien, dat de separatie-methode uitstekend is voor de Peel- en heidedracht, doch niet die resultaten voor de zomerdracht geeft, die we zouden verwachten.

Verder zullen we proberen uit deze statistieken de aanleiding tot zwermen vanuit een nieuw standpunt te bekijken. De oude „Gerstung“-theorie lijkt me wel wat ver gezocht en wordt door vele onderzoekers dan ook reeds verworpen. Hoe dikwijls immers, moet men deze theorie niet in alle mogelijke bochten wringen, wil ze zich in alle gevallen aanpassen. Doch hierover later.

Naschrift Red.

Voor het Noorden van het land zullen de genoemde tijdstippen ongetwijfeld een paar weken later vallen.

voor de som van f 4.— !!

De Redactie van vóór 50 jaar sukkelde al met hetzelfde euvel als de Redactie van 50 jaar later, nl. plaatsgebrek; daarom konden b.v. de verslagen niet in haar geheel worden opgenomen, doch slechts de hoofdinhoud.

Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Gelderlandse Overijsselse Maatschappij van Landbouw werd op 1 Juni te Wageningen een landbouwtentoonstelling gehouden, waar ook de bijenteelt vertegenwoordigd was. De vrij complete inzending kwam van Lunteren en verkreeg de hoogste onderscheiding. Als bijzonderheid werd medegedeeld, dat er een Gravenhorster boogkorf van hout aanwezig was, van boven gedekt met geolied linnen, die compleet met 12 raampjes f 2.10 kostte. Ach, onze vroegere collega's zochten het ook al meer in de goedkoopte, dan in de deugdelijkheid.

Vrij algemeen ging in die tijd de belangstelling naar de Gravenhorsterboogkorf uit en reeds in de eerste nummers dreigde al een eind te komen aan het plan van de Redactie om geen strijdvragen op te nemen. Voorlopig werd dit echter nog in de kiem gesmoord, maar men ruikt overal lust om kritiek te leveren, zij het voorlopig nog niet op de organisatie.

In een van de nummers vertelt de Heer Hootsen, dat hij in October 1896 twee korven met bijen naar Suriname zond. Het waren korven waarvan de voorzwerm was afgenomen, omdat hij vreesde, dat nieuw werk de reis niet zou doorstaan. Ze waren bestemd om de koffie- en cacao bloemen te bevruchten. De korven wogen bij de verzending resp. 38 en 39 halve kilo's.

In een vervolgverhaal vertelt dhr. Hootsen iets van het klimaat op Suriname en bespreekt verder de levensloop van het zwaarste volk. Van half Nov. tot 29 December nam deze korf geregeld in gewicht toe; toen kwam de eerste zwerm af en op Oudejaarsdag de tweede. Een derde volgde op 2 Januari 1897 en een vierde op 4 Februari.

Het is erg interessant hierover te lezen, doch het zou voor dit artikel te ver voeren, daarop nader in te gaan. Ten slotte, half April werden zij alle succesvol moerloos en zo is de eerste proef mislukt; er waren nl. geen middelen om dit kwaad te verhelpen. Een tweede zending bracht het er nog ongelukkiger af. Een is er op de reis omgekomen en de andere erg toegetakeld.

Een van de schrijvers, die zich Klaas Strokorf noemt, schijnt een onaangenaam dispuut te voorzien. Hij waarschuwt niet te stekelig te worden en roept: Angels thuis!

De eerste Algemene Vergadering werd aangekondigd; zij zal gehouden worden op de tweede Vrijdag van Maart 1899 te Utrecht.

Hoe langer hoe meer blijkt, dat men het niet algemeen eens is met de wens van de Redactie om geen strijd te voeren, want enkele maanden nadat het eerste nummer verschenen was, treedt weer een nieuwe anonimus naar voren. Zijn artikel draagt tot opschrift „Distels” en de schijver zelf schuilt weg onder de naam „Distelvink”. Tot zijn eer moeten we hem nageven, dat zijn artikel zakelijk wordt gehouden en hoofdzakelijk enkele uitspraken over honinggevendegewassen aanvalt.

Intussen schijnt een lezer aanstoot te nemen, dat er onder zijn artikelen steeds een bijschrift van de Redactie wordt geplaatst en hij dreigt geen verdere medewerking meer te verlenen, als dit weer gebeurt. *)

Dat er ook gedacht werd aan het onderwijs in de bijenteelt, blijkt wel uit een mededeling, dat dhr. Hootsen te Barneveld een cursus zal geven van 10 lessen, elk van 2 uur. Het Rijk zegde subsidie toe.

Intussen nadert de eerste Algemene Vergadering: de Beschrijvingsbrief bevat 10 punten, waarvan het voornaamste is: „Voorstel tot het benoemen van een Commissie voor het ontwerpen van een leerplan voor Cursussen in Bijenteelt”.

Het scheen, dat men de functie Algemeen Secretaris en Redacteur gecombineerd niet algemeen waardeerde. De Provinciale Afdeling Limburg stelde nl. voor deze functies te scheiden. Als reden werd opgegeven, dat daardoor de onpartijdigheid in het orgaan en de onafhankelijkheid van de Redacteur verhoogd wordt. Noord-Brabant wenste een Nationale Tentoonstelling van alles wat tot het Imkersvak behoort, terwijl Jan Econoom een balletje opwierp voor coöperatie.

Er kwamen meer advertenties in het Maandschrift en er werden nu Amerikaanse Bijenkisten aangeboden vanaf f 2.80, terwijl men wasplaten kon bekomen tegen f 1.— de 8 stuks. En bij J. de Neu te Zuidbroek konden twee nette jonge Heren geplaatst worden om opgeleid te worden in de bijenteelt.

Intussen was ook de eerste rekening en verantwoording van de Vereniging verschenen met aan ontvangsten f 1290.35 en aan uitgaven f 1192.83.

De Begroting voor het jaar 1899 noemde een bedrag van f 1697.52 voor inkomsten en uitgaven. Onder deze

ontvangsten is evenals het vorig jaar f 700.— Rijkssubsidie begrepen.

Bijdoeken waren destijds niet duur, nl. voor gewone korven 20 ct. per stuk en voor hoogkorven 28 ct. per stuk. Een honingslinger en nog wel van teakhout, kon men bij Kelting kopen voor f 18.— en kunst-raat kostte f 2.40 per kg.

En tot slot vertellen we hier nog iets over de in Friesland gehouden vergadering dd. 30 Maart 1899 ten huize van de Heer Zwart te Beeststerzwaag.

De vergadering, welke onder leiding stond van Th. van Welderen Baron Rengers, werd bezocht door 8 afgevaardigden van verschillende onderafdelingen, 5 leden van het Hoofdbestuur en 5 gewone leden. Het ledental bedroeg 119 en 6 begunstigers (voor de gehele provincie Friesland, Red.) De rekening sluit met een nadelig saldo van f 27.69½.

Er schenen schitterende resultaten te zijn geboekt met de verkoop van honing en was en er werd aangestuurd op een coöperatie. Er werd toe besloten.

Ook werd besloten honing- en waspersen aan te kopen voor de onderafdelingen.

Het scheen, dat de bijen destijds in hoofdzaak per spoor en tram werden vervoerd. Het bestuur zou zich nl. tot de Directies wenden om meer tijd te gunnen tot het in- en uitladen der bijenvolken, terwijl ook vergunning gevraagd zou worden om de imkers bij hun bijenvolken in de wagons te laten plaatsnemen.

De Gravenhorster Boogkorf zou voortaan naar een vast model worden aangemaakt. Over de verkoop van bijenvolken aan opkopers en naar het buitenland, werd langdurig van gedachten gewisseld. Een deel van de vergadering was tegen deze verkoop omdat het beste fokmateriaal het land uitgaat; een ander deel wilde dit om de geldelijke voordelen over het hoofd zien. Ten slotte werd met algemene stemmen besloten toch tot een dergelijke verkoop over te gaan.

Het valt bij deze vergadering op, dat alle besluiten eenstemmig werden genomen, hetgeen ongetwijfeld aan de tactvolle leiding van de Voorzitter te wijten is en waarvoor hem ook dank gebracht werd.

*) Volgens de Nar in Assen is het 50 jaar later nog precies hetzelfde. (Red.)

Dr. B. H. KESSENS, Emmen

BIJENGIF

In het Tijdschrift voor Diergeneeskunde, 1 Januari 1947, geeft Dr. J. G. Ojemann een beschrijving van zijn proeven betreffende insputtingen van bijengif bij verschillende ziektegevallen van dieren, nadat hij eerst het bijengif aan een literatuuroverzicht onderwerpt.

Uit dit literatuuroverzicht ontleenen wij, dat reeds in de oudste tijden de mening onder het volk heerste, dat de steek van de bij, dus het bijengif, een geneeskrachtige werking heeft. Reeds Hippocrates kende het bijengif als middel tegen rheuma. Pas aan het eind van de vorige eeuw is de officiële geneeskunde zich voor het bijengif gaan interesseren. Men was er toen in geslaagd het bijengif te verzamelen. Als injectievloeistof en zalf kwam het daarna in de handel. De eerste insputbare bijengifpreparaten kwamen omstreeks 1925 op de markt t.w. Immenin en Apicosan. Nadien volgde het British bee venom, Forapin, Apisin en het Nederlandse Bijengif A. C. F.

Als samenstellende delen van het bijengif worden vermeld — volgens analyses van Langer en Flury —: tryptophaan, choline, glycerine, phosphorzuur, palmitinezuur, een onverzadigd, niet gekristaliseerd, hoger vetzuur, een vluchtig vetzuur (waarschijnlijk boterzuur) en een stikstofvrije verbinding. Deze laatste vertoonde de vergiftige eigenschappen van het bijengif en werd als het eigenlijke werkzame bestanddeel beschouwd. In het natuurlijke product zou deze stof, die enige gelijkenis met de saponinen vertoont, aan lecithine gebonden zijn.

Merkwaardig zijn de mededelingen betreffende mierenzuur. Volgens Merl zou dit in bijengif niet aanwezig zijn. Pas bij de ontleding van bijengif zou het gevormd worden. De pijnlijkheid van de bijensteek zou daarom ook niet door mierenzuur veroorzaakt worden. Waarschijnlijk lijkt Ojemann de bij Beck voorkomende opvatting, dat de vluchtige olie de pijn veroorzaakt. Hiermede in overeenstemming is de ervaring,

dat het insputbare bijengif, dat deze olie niet bevat, pijnloos kan worden ingespoten.

Essex, Lissy e.a. tonen aan, dat er een opvallende overeenkomst bestaat tussen de werking van bijengif en histamine.

De locale huidreactie van de mens is na insputting in de huid van bijengif en histamine gelijk. Ook de algemene verschijnselen zijn identiek. Dat er evenwel toch verschil is moge blijken uit de waarneming van Ojemann, waaruit blijkt dat bijengifinsputting de eetlust niet beïnvloedt, Hestamine door het bevorderen van de maagsapreactie wel.

Bijengif is het product van een tweetal klieren, het sereet van de ene klier zou alcalisch, dat van de andere zuur reageren. De giftigheid varieert vrij sterk, afhangelende van jaargetijde, voeding enz. Ook de soort speelt een rol. (In Amerika schijnen thans bijen te worden gekweekt, die niet steken K.). Het verschil in reactie op een bijensteek is echter niet alleen het gevolg van dit verschil in giftigheid, maar berust ook op verschil in gevoeligheid. Naast een locale reactie geeft het een algemene reactie. Dat er ook algemene reactie is, moge blijken uit

(Vervolg zie pag. 9)

De ware toedracht van het A.N.I. rechtsherstel

Hieronder vindt de lezer een correspondentie welke gevoerd is door de Voorzitter onzer vereniging met de Raad voor Rechtsherstel.

Deze correspondentie spreekt voor zichzelf en de publicatie ervan heeft slechts ten doel om onze lezers, die zich misschien afvragen wat zich tocht werkelijk heeft afgespeeld met dat z.g. Rechtsherstel van de A.N.I., volledig in te lichten.

RED.

Het volgende schrijven verzond de Voorzitter, na thuiskomst van het Gouden Imkersfeest:

Gorinchem, 1 October 1947.

Aan de Raad voor Rechtsherstel te 's-Gravenhage.

Tijdens het van 23 tot 27 September, ter gelegenheid van het vijftig-jarig jubileum van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland, te Assen gehouden Congres werd aan de bezoekers van de aldaar onder onze auspiciën gehouden nationale bijenteelttentoonstelling „Bijen, Bloemen en Honing” een pamflet in de handen gestopt, afkomstig van de Algemene Nederlandse Imkersvereniging A.N.I. Het betrokken pamflet voeg ik te uwer kennismaking hierbij. In dit schriftuur heb ik kunnen lezen, dat uw Raad, beschikkende op het desbetreffende verzoek van de A.N.I. bij besluit van 20 Augustus j.l. de samenvoeging van die vereniging met onze organisatie, welke op last van de destijds door de vijandelijke bezetting aan het hoofd onzer organisatie gestelde verenigingsleider had plaatsgevonden, ongedaan gemaakt heeft.

Ik moge voorop stellen, dat het voor uw Raad bijna ondoenlijk is om steeds bij een geval, waarin rechtsherstel wordt verzocht, een juist oordeel te vellen. Men dient al wel zeer in details op de hoogte te zijn van de houding van de betreffende vereniging in het verleden om zich een juiste voorstelling te kunnen vormen van wat in het gegeven geval in overeenstemming met het recht en de billijkheid zou zijn. Mij is bekend, dat het betreffende verzoek van de A.N.I. bij u op 18 Augustus 1947 werd ingediend. Hieruit kan worden opgemaakt, dat het u aan tijd en gelegenheid moet hebben ontbroken om in dit geval een behoorlijk onderzoek over de rechtmatigheid van het verzoek in te stellen. Het valt te betreuren, dat u zich niet gewend heeft tot degenen, die gedurende de bezettingstijd van nabij de onnationale actie van het bestuur van de A.N.I. hebben kunnen gadeslaan en daarvan de nadelen aan den lijve hebben moeten ondervinden. Ik doel daarbij op het Bestuur van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland, zolang dit nog niet op last van de Commissaris voor niet-commerciële verenigingen en stichtingen op grond van zijn positieve weigering om met de bezettende macht samen te werken, aan de dijk was gezet. In dat geval zou u tot de overtuiging hebben kunnen komen, dat elke vorm van rechtsherstel aan de A.N.I. verleend, een aanfluiting kon worden genoemd van wat ten deze als recht kon worden aangemerkt en als een belediging kon worden beschouwd van allen, die gedurende de bezetting aan de mede door het bestuur van de A.N.I. bevorderde aanval van de bezetter weerstand hebben trachten te bieden.

Het is U ongetwijfeld niet bekend, dat de Algemene Nederlandse Imkersvereniging destijds werd opgericht door iemand, die terzake van suiker-onregelmatigheden uit onze Vereniging moest worden verwijderd, omdat het Departement van Financiën, dat met de toewijzing van accijnsvrije suiker belast is, daartoe uitdrukkelijk de eis stelde.

Evenmin zult u op de hoogte zijn geweest van het feit, dat het Dagelijks Bestuur van de A.N.I. zowel voor als na de overval van de Duitsers op ons land o.a. bestond uit een drietal personen, die officieel aangesloten waren bij de N.S.B., t.w. de heren Buienhof Sr. en Jr. en een zekere mej. Braam, dewelke met Buienhof Sr. een bepaalde relatie onderhield.

Bovengenoemde personen hebben alles in het werk gesteld om met behulp van Duitse instanties en een door onze Vereniging in het najaar 1940 niet herkozen bestuurslid, de N.S.B.-er Beekhuis van Till, de leiding van de bijenteelt, en wat nog van veel meer betekenis scheen te zijn, ons vrij omvangrijke kapitaalsbezit in handen te krijgen.

Tot October 1942 wisten wij de van Duitse en N.S.B.-zijde op ons uitgeoefende druk behoorlijk te weerstaan. Toen tenslotte met het Hoofdbestuur niets te bereiken viel, heeft de Commissaris voor niet-commerciële Verenigingen en Stichtingen het H.B. afgedankt en er de N.S.B.-er Raad als oppermachtig verenigingsleider voor in de plaats gezet. Eerst een tijd daarna viel het besluit, dat de kleinere bijenhoudersbonden met de onder toezicht van de betrokken N.S.B.-er geplaatste Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt zouden worden samengevoegd. De Secretaris onzer Vereniging, de heer Joustra, is op de uitdrukkelijke conditie, dat in geen enkel opzicht politiek bij het werk te pas zou komen, zijn functie bij uven waarnemen, teneinde mede daardoor te bereiken, dat ons betrekkelijk omvangrijke bezit (f 70.000) niet in verkeerde handen zou geraken. Dit is hem op volkomen verantwoorde wijze schitterend gelukt. Zij, die na Januari 1943 de werkzaamheden van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt als insiders hebben kunnen volgen — persoonlijk heb ik dat niet kunnen doen, aangezien de bezetter in Februari 1943 aan mijn vrijheid voor de verdere tijdsduur van de oorlog een einde maakte — zullen onvoorwaardelijk kunnen verklaren, dat de activiteit van de Vereniging zich tot aan de bevrijding van ons land praktisch heeft beperkt tot suiker- en tabakslevering. De Rijksbijenteeltconsulent, Dr. Minderhoud, die als ambtenaar de werkzaamheid onze organisatie gedurende het „leiderschap” van de heer Raad heeft kunnen volgen, zal ongetwijfeld in zijn objectieve oordeel deze mening volkomen kunnen onderschrijven.

Het tragisch-komische van de positie van de A.N.I. gedurende de bezetting was voornamelijk gelegen in het feit, dat zij tenslotte in de kuil viel, die haar bestuurders met behulp van andere N.S.B.-ers voor ons hadden denken te graven.

Uit het bovenstaande moge volgen:

1e. dat de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt, lamgelegd als zij door het N.S.B.-ingrijpen was, geen enkele invloed heeft kunnen uitoefenen op het besluit tot opheffing van de A.N.I.;

2e. dat er nimmer sprake is geweest van enige samenwerking met Duitsers en on-Nederlandse imkers; integendeel, het feit, dat Beekhuis van Till in October 1940 niet herkozen werd, bewijst afdoende hoever men in onze Vereniging toentertijd reeds durfde te gaan.

In het betreffende blad staan nog meerdere beschuldigingen en insinuaties, die, nog daargelaten hun beledigende inhoud, stuk voor stuk op een grove onwaarheid en misleiding berusten.

Ik wil echter niet volstaan met de blote ontkenning van hetgeen deze heren, gesterkt als zij zich thans door hun verkregen rechtsherstel gevoelen, ons wagen aan te wrijven. Daarom veroorloof ik mij uw aandacht te vragen voor een tweetal door mij geschreven memoranda en een in 1946 gepubliceerd hoofdartikel in ons Maandblad, waaruit u de volledige gang van zaken gedurende de bezetting zult kunnen opmaken. Het memorandum „Bijenteelt en Bezetting” berust volledig op authentieke notulen en gewisselde brieven en spreekt voldoende voor zichzelf.

Het is uiteraard mogelijk, dat degenen, die thans als Voorzitter en Secretaris van de A.N.I. optreden, zich niet willen vereenzelvigen met de verwerpelijke handelwijze, waaraan de kongsi Buitenhof gedurende de bezetting schuldig stond. Voor een dergelijk verweer valt iets te zeggen, bijaldien zou komen vast te staan, dat betrokkenen, gedurende de tijd, waarop de heren Buitenhof hun landsverraderlijke actie voerden, generlei verantwoordelijkheid droegen.

Ik kan dit persoonlijk niet goed beoordeelen, omdat het nimmer mogelijk is geweest te weten te komen wie nu eigenlijk buiten de familie Buitenhof bij de bondszaken van de A.N.I. geïnteresseerd geweest zijn.

Rekening en verantwoording der beheerde gelden werd nooit verstrekt, terwijl jaarverslagen nooit uitgebracht, c.q. gepubliceerd zijn. Het feit echter, dat de heren van nu in een „bevuild” nest zijn gekropen, c.q. zich daarin nog bevinden, wettigt het vermoeden, dat ook zij niet van schuld mogen worden vrijgepleit.

De smaad, welke ons door het betrokken pamflet is aangedaan en welke helaas in een vorm was verrat, die een strafrechtelijke vervolging — gelet op de ontoereikendheid onzer strafwetvoorschriften — terzake niet gemakkelijk mogelijk maakt dwingt mij om u te verzoeken in dit geval te willen overwegen of uw besluit van 20 Augustus niet alsnog zou kunnen worden herzien.

Ik wens te stipuleren, dat wij op zichzelf geen principiële bedenking koesteren tegen het herleven van een z.g. suikerbondje, dat ook in deze tijd zou kunnen fungeren als asyl voor malcontenten, querulanten en ontslagen oud-N.S.B.-ers. Wel maken wij ernstig bezwaar tegen een vorm van rechtsherstel, waardoor erfgenamen van een nationaal absoluut onaanvaardbare groep, de schone schijn hunner vermeende politieke betrouwbaarheid als vereniging denken te kunnen ophouden.

De Voorzitter van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland,
(get.) VAN RAPPARD.

Antwoordbrief van de Directie van het Ned. Beheers-instituut :

's-Gravenhage 16 Oct. '47 TL '1690
Neuhuyskade 94.

De Hoogwelgeboren Heer Mr. L. R. J. Ridder van Rappard, Voorzitter van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland,
Gorinchem.

Uw bovenvermeld schrijven gaf ons, gezien de door de Algemene Secretaris van Uw Vereniging aan het Bestuur van de A.N.I. gerichte briefkaart d.d. 12 Februari 1947, waarvan bijgaand afschrift, aanleiding tot enige verbazing.

Wij verzoeken u ter nadere beoordeling, het „pamflet” van de A.N.I., waarvan in uw schrijven sprake is, doch dat wij niet aantreffen, alsmede het door u genoemde memorandum en Hoofdartikel te doen toekomen.

De Directie van het Nederlandse
Beheersinstituut
Voor deze :
Mr. C. VRIESENDORP.

Ter toelichting volgt thans de bedoelde briefkaart van de Heer Joustra :

Amersfoort, 12 Februari 1947.
Bestuur A.N.I. p/ dhr. J. Mossink,
Eperweg 374, Vaassen.

Mijne Heren,

Enige tijd geleden verzochten wij U ons — spoedshalve — inzage te willen verstrekken van het stuk, waaruit blijkt, dat aan Uwe Vereniging Rechtsherstel is verleend, doch mochten tot op dit ogenblik daarop nog geen antwoord ontvangen.

Aangezien nu eindelijk de financiële zaak tussen onze en Uw Vereniging dient te worden geregeld, herhalen wij bij deze ons verzoek en indien zulk een stuk niet in Uw bezit is, mededeling, dat dit niet het geval is.

Wij zullen ons dan onmiddellijk wenden tot het afwikkelingsbureau en verder het nodige verrichten.

Namens het Hoofdbestuur,
w.g. onleesbaar alg. secr.

De Voorzitter reageerde op het schrijven van het Beheers-instituut als volgt :

Gorinchem, 20 October 1947.
Aan de Directie van het Nederlandse Beheersinstituut,
de Weledelgestrenge heer Mr. C. Vriesendorp, Neuhuyskade 94, 's-Gravenhage.

In antwoord op uw schrijven van 16 dezer bericht ik u, dat het mij in afschrift toegezonden schrijven van onze Algemene Secretaris, gericht aan het bestuur van de A.N.I. geen andere betekenis kan hebben, dan dat daarin aan het A.N.I.-bestuur wordt medegedeeld, dat afdracht van de destijds op last van de N.S.B.-verenigingsleider in onze kas gedeponeerde gelden, eerst zal kunnen plaats vinden, nadat met betrekking tot het rechtsherstel der A.N.I. klaarheid zal zijn verschaft, speciaal met het oog op de juridische vraag of de toetreding van de A.N.I. tot onze organisatie, nadat het Hoofdbestuur geëlimineerd was, niet tot gevolg had gehad een teniet gaan van de oorspronkelijke Vereniging. Daarnaast diende te blijken, dat het zich na de bevrijding aandienende bestuur als rechtmatige opvolgers in de mogelijk herleeft rechten van de A.N.I. kon worden aangemerkt. Het Hoofdbestuur van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland verkeerde in de stellige overtuiging, dat een deswege in te dienen aanvraag tot rechtsherstel zeker om advies aan hetzelfde zou worden toegezonden. Dit blijkt echter niet te zijn geschied.

De in mijn vorig schrijven bedoelde bescheiden zijn separaat aan uw adres toegezonden. Waar het niet onmogelijk is, dat zij te bestemde plaatse niet zijn gearriveerd, doe ik u bij dezen opnieuw een exemplaar van het A.N.I.-pamflet toekomen, benevens exemplaren van de door mij geschreven memoranda en hoofdartikel.

De Voorzitter van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland,
(get.) VAN RAPPARD.

Hierop volgde het definitieve antwoord van het Nederlandse Beheersinstituut.

's-Gravenhage, 27-10-'47 TL 1690

Aan de Hoogwelgeboren Heer Mr. L. R. J. ridder van Rappard, Voorzitter van de Vereniging tot bevordering van de Bijenteelt in Nederland te Gorinchem.

In antwoord op uw brief d.d. 20 October j.l. delen wij u het volgende mede : Op 18 Augustus j.l. is bij ons ingekomen een verzoekschrift van Gerrit Hooyer te Apeldoorn, Johannes Mossink te Vaassen, Reindert Brouwer te Apeldoorn, Johan Lodewijk Benfer te Deventer, Johan Klein te Assen, Teunis Vegter te Gieten en Johan Mullaart te Ermelo, leden en bestuursleden van de Vereniging „Algemene Nederlandse Imkersvereniging”, gevestigd te Eerbeek, allen te dezer zake domicilie kiezende te Apeldoorn aan de Paschaan no. 24 ten kantore van de advocaat en procureur Mr. G. W. van Driel, die te dezer zake als hun gemachtigde optreedt.

Dit verzoekschrift strekte tot ongedaanmaking van

de samenvoeging van de Algemene Nederlandse Imkersvereniging met Uw Vereniging. Tevens werd verzocht „ongedaanmaking van alle gevolgen, die meer genoemde samenvoeging voor de Vereniging mocht gehad hebben”.

Bij het request was gevoegd een brief van de raadsman van de verzoekers, waarin deze op een spoedige behandeling aandrang op grond, dat de A.N.I. vóór 1 September 1947 suiker moest inkopen, waarvoor zij vrijdom van accijns aan de Minister van Financiën had verzocht, die op dit verzoek niet kon beschikken, voordat een beschikking was overgelegd dat de A.N.I. als zodanig weer bestond.

Getrouw aan ons standpunt, dat daarvoor in aanmerking komende zo snel en afdoende mogelijk moeten worden geholpen, hebben wij reeds op 20 Augustus 1947 op het verzoek beschikt, in zoverre, dat de samenvoeging werd ongedaan gemaakt met terugwerkende kracht in die voege, dat de ongedaanmaking ingaat op de dag, waarop tijdens de vijandelijke bezetting de samenvoeging heeft plaats gegrepen.

Aan de raadsman van de A.N.I. is bericht, dat het verzoek voor zover strekkende tot ongedaanmaking van alle gevolgen, welke de samenvoeging voor de A.N.I. mocht hebben gehad, slechts dan in behandeling zou worden genomen, wanneer duidelijk werd omschreven van welke gevolgen de ongedaanmaking werd verlangd.

Wij verkeerden in de mening op deze wijze de A.N.I. te geven wat zij voor het ogenblik nodig had, terwijl aan Uw Vereniging niet enig nadeel werd toegebracht.

Bij nalezing van de u in afschrift toegezonden brief van Uw Vereniging d.d. 14 November 1946 aan Notaris J. G. A. Kuhlmann te Apeldoorn, wil het u duidelijk zijn, dat wij daaruit geen andere gevolgtrekking hebben kunnen maken, dan dat tegen herstel van de A.N.I. bij Uw Vereniging op zichzelf geen bezwaar bestond. De mogelijkheid, dat over de rechtsgevolgen van dit herstel verschil zou rijzen, bleef echter wel open. Daarom is op dit punt ook geen beslissing gegeven; daarop kan zo nodig later worden teruggekomen, gelijk aan de raadsman van de A.N.I. is bericht.

Ter nadere inlichting aan u diene nog, dat de zeer vele verzoekschriften van deze aard, die binnenkomen, zo nauwkeurig mogelijk worden onderzocht. Het is daarbij niet altijd mogelijk dit tot in details te doen. Dit zou leiden tot grote vertraging in de afdoening, waarmede belanghebbenden niet zijn gebaat. In uw brief d.d. 10 October j.l. geeft u blijk dit te begrijpen. Wij vertrouwen, dat de hiervoor uiteengezette gronden, welke tot onze beslissing hebben geleid, voor u aanvaardbaar zullen zijn.

Namens het gedelegeerd lid van de Afdeling Beheer, Voorzieningen voor Afwezigen en Voorzieningen voor Rechtshersonen van de Raad voor het Rechtsherstel Mr. J. C. Brongers: get. Mr. C. VRIESENDORP.

Op dit weinig bevredigend antwoord reageerde de Voorzitter aldus:

Gorinchem, 30 October 1947.

Aan het gedelegeerd lid van de afd. Beheer Voorzieningen voor Afwezigen en Voorzieningen voor Rechtshersonen van de Raad voor Rechtsherstel Mr. J. C. Brongers, p/a. de Wel. Gestrenge Heer Mr. C. Vriesendorp, 's-Gravenhage.

Uw schrijven van 27 October j.l. TL 1690 heeft er niet toe geleid om de door het Beheersinstituut ten aanzien van de A.N.I. getroffen beslissing als aanvaardbaar aan te merken.

Het spijt mij, dat op de door mij in mijn schrijven van 1 October aan de Raad voor Rechtsherstel ontwikkelde argumenten door u praktisch niet wordt ingegaan.

Uit het gegeven geval kan geen bewijs geput wor-

den, dat door u onder alle omstandigheden de bij u binnenkomende verzoekschriften zo nauwkeurig mogelijk worden onderzocht. Dat u niet in details bent getreden kan desnoods worden geblijkt.

Het spijt mij te moeten opmerken, dat ten aanzien van de hoofdzaak zelfs niet eens een onderzoek van uwentwege wenselijk werd geacht. Ware dit wel zo geweest dan zou men niet de onvoorzichtigheid hebben begaan om een zo verstrekkende verklaring van Rechtsherstel af te geven binnen 2 dagen na dat het desbetreffende verzoek bij u was binnengekomen. Mij dunkt, dat toch in ieder geval had dienen te worden nagegaan of degenen, die het verzoekschrift hebben ondertekend gedurende de bezetting zich niet hadden schuldig gemaakt aan enigerlei nationaal niet-verantwoorde activiteit. Met name of enkele hunner niet tijdens de onvaderlandslievende activiteit van de kongsi Buitenhof als bestuursleden daarvoor mede verantwoordelijkheid droegen.

Het u toegezonden pamflet bewijst afdoende, dat uw beslissing, in wezen een besluit tot eernerstel, door de verzoekers is gebruikt om over onze Vereniging allerlei laster te verspreiden. Daarnaast heeft men van de zijde van de A.N.I. de indruk trachten te vestigen, dat het besluit tot rechtsherstel tevens bevatte de ongedaanmaking van alle gevolgen, die de destijds plaats gevonden samenvoeging met onze Vereniging mocht hebben gehad.

Het door de raadsman van verzoekers aangevoerde motief, dat de A.N.I. vóór 1 September 1947 suiker zou moeten inkopen onder beding van vrijdom van accijns, werd door u niet nader geverifieerd. De desbetreffende beschikking van de Minister van Financiën is tot dusver uitgebleven en zal, naar men mij van bevoegde zijde heeft verzekerd, waarschijnlijk niet worden verleend.

U schrijft in uw brief over een mij in afschrift toegezonden brief onzer Vereniging d.d. 14 November 1946, gericht aan notaris J. G. A. Kuhlmann te Apeldoorn. Deze passage is mij onduidelijk, aangezien een dergelijk afschrift mij nimmer heeft bereikt.

Ik herhaal, wat ik bereids in mijn eerste schrijven heb doen uitkomen, dat een deugdelijk onderzoek in dit geval alsnog zou behoren te worden ingesteld. De resultaten van dit onderzoek zullen m.i. niet anders kunnen zijn, dan dat de Raad voor Rechtsherstel op zijn besluit van 20 Augustus terugkeert.

De kennisname van de inhoud van de u door mij gezonden memoranda zal u ongetwijfeld argumenten voor een op die wijze te casseren besluit kunnen verschaffen.

Rest nog de vraag of los van het bovenstaande de verzoekers rechtens namens de A.N.I. kunnen optreden. Mij dunkt, dat dit eerst kan worden vastgesteld, nadat is nagegaan of betrokkenen statutair rechtsgeldig in hun bestuursfuncties werden verkozen. Ook dit onderzoek had naar mijn overtuiging aan de overweging uwer beslissing moeten voorafgaan.

De thans gevolgde methode heeft de A.N.I. mogelijk wel gegeven, wat zij voor het ogenblik nodig had, maar zeker niet waarop zij aanspraak kon maken, gelet op het zeer veroordelenswaardige standpunt, dat zij als Vereniging gedurende de bezettingstijd ten aanzien van een juiste behartiging onzer nationale belangen officieel heeft ingenomen. Insteede van dit heulen met de vijand te signaleren, heeft u — zij het dan ook volkomen ongewild — deze houding door uw rechtsherstel als acceptabel gesanctionneerd.

Ik vertrouw, dat u na lezing van het bovenstaande zult kunnen billijken, dat ik, in mijn qualiteit van Voorzitter van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland, ook door uw nader standpunt mij zeer teleurgesteld acht. Deze teleurstelling zal ongetwijfeld, na publicatie van de ware toedracht dezer zaak, door al onze Verenigingsleden worden gedeeld.

De Voorzitter van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland, get. VAN RAPPARD.

Officiële Mededelingen

In antwoord op ons telegram van 27 Sept. j.l., werd namens H. M. de Koningin het volgende schrijven ontvangen.

H. M. de Koningin draagt mij op U hartelijk geluk te wensen met het 50-jarig bestaan Uwer Vereniging en U dank te zeggen voor de gevoelens van aanhankelijkheid en trouw, waaraan Gij ter gelegenheid van de Herdenking, uit naam van 4000 Nederlandse Imkers jegens Haar uitdrukking hebt gegeven.

De Particulier Secretaresse
van H. M. de Koningin,
J. GELDENS.

Mr. L. J. R. ridder van Rappard, Arkelsedijk 60, Gorinchem, verzoekt toezending aan zijn adres van het Januari-nummer 1946, waarom hij dringend verlegen is.

ACCOUNTANTSRAPPORT OVER 1946.

Door het Accountantskantoor W. H. van Mourik te Rotterdam werd ons medegedeeld, dat zij haar rapport over het jaar 1946, conform het besluit der Algemene Vergadering, niet in het December-nummer kan doen plaatsen. In plaats hiervan zal dit in het Januari-nummer geschieden.

CURSUSSEN IN BIJENTEELT.

Het Departement van Landbouw deelde ons mede, dat schoolgelden en honoraria voor cursussen in bijenteelt als volgt zijn gewijzigd.

SCHOOLGELDEN.

Verkorte cursussen schoolgeld f 1.50 per deelnemer. Normale en zgn. Fruitteeltcursussen f 3.— per deelnemer.

HONORARIUM.

Eerste 24 lesuren f 3.75 per lesuur.
Volgende 24 lesuren f 3.25 per lesuur.
Overige lesuren f 2.75 per lesuur.

LIDMAATSCHAPKAARTEN, ALMANAKKEN ENZ.

Es is enige tegenslag ontstaan in de verzending van de toegezegde bescheiden, omdat het toegezegde papier niet op tijd ontvangen werd.

In de laatste week van November zijn echter aan diverse afdelingen het haar toekomstige gezonden, terwijl de andere afdelingen spoedig zullen volgen. Hun, die dus nog niets ontvingen, wordt enig geduld verzocht.

KORT VERSLAG

van de vergadering van het Hoofdbestuur op 25 September 1947 te Assen.

Met uitzondering van de Heer v. d. Zwaard, die bericht van verhindering gezonden had, zijn alle leden aanwezig. Ook de beide Rijksbijenteeltconsulenten.

De Voorzitter brengt reeds nu hulde aan het afdelingsbestuur Assen voor haar werkzaamheden voor de herdenking van het 50-jarig feest.

Er wordt aanmerking op gemaakt, dat de Directeur van Afdeling Handel zich niet aan het advies van het H. B. gehouden heeft, de honing niet duurder dan f 2.50 per pondspot te verkopen. Eveneens aan de secretaris, dat hij dit advies niet in het maandschrift gepubliceerd heeft. De Directeur zegt, dat hij de honing duurder moest inkopen, dan hij ze had mogen verkopen. De secretaris heeft het advies om tactische redenen niet geplaatst. Het niet-plaatsen

wordt door het H. B. betreurd, zodat het nu de schijn heeft, dat het met zwarte prijzen accoord gaat. Besloten wordt, dat „Handel” geen honing meer op deze tentoonstelling zal verkopen.

In principe wordt besloten, dat het internationaal congres in 1949 in ons land gehouden zal worden. Dhr. Vink vreest, dat het ons teveel zal kosten; de Voorzitter zegt zich aan niets te zullen binden.

Voor werkloon suiker, welke Boxtel ons in rekening heeft gebracht, zal f 2000.— worden overgeschreven.

Dhr. Vink vraagt waarom tegen het verzoek om rechtsherstel van de A.N.I. niet is geprotesteerd. Dit zal alsnog door de Voorzitter worden gedaan.

Overigens zijn de leden van mening, dat we de A.N.I. maar moeten laten rusten en onszelf sterk maken; dat is de beste bestrijding.

Ten aanzien van de binnenkort te vervullen vacatures wordt van gedachten gewisseld over het aantal hoofdbambtenaren, dat er zal moeten zijn. De Voorzitter pleit voor 3, dhr. Vink e.a. voor 2. Er moet zijn een secretaris, een Directeur en een Boekhouder, stelt de Voorzitter voor; dhr. Vink vindt de bezetting te zwaar en wil een Secretaris en een Boekhouder. Spreker wenst dhr. Seunninga voor de tijd van een jaar met de waarneming van het Directeurschap te belasten met ingang van 1 Januari 1948. Als dit proefjaar goed verloopt, hem tot Directeur te benoemen. De Voorzitter waarschuwt tegen een onvoldoende bezetting, doch het Hoofdbestuur besluit met 10 tegen 3 stemmen, dat er 2 inplaats van 3 hoofdbambtenaren zullen zijn. Over 1948 zal aan dhr. Seunninga een salaris van f 3600.— worden toegekend.

Aan de orde benoeming secretaris-penningmeester. Er is een selectie van 4 kandidaten. Op dhr. De Roever worden 7, op dhr. Groenveld 3 en op dhr. Assink 2 stemmen uitgebracht (er is 1 blanco stem), zodat dhr. De Roever als zodanig is gekozen. Er wordt bepaald, dat zijn aanstelling eerst zal ingaan, zodra dhr. Joustra in dienst van het Rijk zal overgaan.

VAN DE REDACTIE

Er komt zeer veel copie binnen voor het Maandschrift en daar zijn we dankbaar voor. Het getuigt van een gezonde medewerking om ons Maandschrift te voorzien van goede artikelen.

We beschikken echter slechts over een beperkte ruimte en kunnen dus niet alles direct plaatsen. Sommige artikelen staan b.v. reeds lang gezet, doch moeten enkele keren wegens plaatsgebrek overstaan tot een later nummer. Een enkel artikel is in die tijd verouderd, doch slechts in een zeer enkel geval worden zij niet meer opgenomen.

We willen echter niet weer een stopteken geven, doch inzenders dienen er wel rekening mede te houden, dat plaatsing van hun artikel zeer vertraagd kan worden.

AFDELINGSBERICHTEN.

Afd. Bunnik en Omstreken. — In de laatst gehouden vergadering (14 Nov. j.l.) heeft deze afdeling een definitief bestuur gekozen. Voorzitter: C. Pater Jzn., Secretaris: M. van Bentum, Achterdijk 28 Bunnik, penningmeester: E. J. van Rijn, leden: H. Willigenburg en G. H. van 't Hoenderdal. Sinds de korte tijd van bestaan telt zij reeds 32 leden en enige donateurs; speciaal vele fruittelers zijn lid geworden van deze afdeling en het bestuur hoopt het aantal leden nog belangrijk te kunnen uitbreiden. Vele plannen zijn in voorbereiding, o.a. het huren van bijenvolken voor de fruittelers tegen voor de inkers meer aannemelijke voorwaarden.

Afd. Soest. — Willen allen die het aangaat, er goede nota van nemen, dat vanaf heden het secretariaat van onze afdeling in handen is van de heer J. C. Thomasze, Middelwijkstraat 22 te Soest.

Afd. Leeuwarden en O. — Met leedwezen geven wij kennis van het overlijden van de Heer R. J. Hoogland te Sint Anna Parochie. Met hem is een bekwaam inker van ons heengegaan, die 24 jaar lang bestuurslid onzer afdeling is geweest. Zijn hart was bij zijn bijen. Hij ruste in vrede.

Vervolg van pag. 4)

verschijnselen bij de mens van miselijkheid, duizelingen, zweten, roodheid van het gezicht (soms reeds direct na de reactie) verhoogde urineafscheiding, diarrhee en stijging van de lichaamstemperatuur.

Bijgingif verwekt geen immuniteit, vormt dus geen antilichamen. Slechts ontstaat na herhaalde toediening van een stijgende hoeveelheid, een kortdurende, verhoogde weerstand.

Ook werkt bijgingif tegen bacte-

riën. Hierdoor wordt verklaard de grote houdbaarheid van honing.

Wat de proeven van Ojemann betreft, zal ik mij beperken tot het vermelden van zijn resultaten. Het overige van deze proeven — hoeveelheden, toepassing, enz. — behoort zozeer tot speciaal deskundig terrein, dat ik meen het hier niet te moeten vermelden. Voor nadere bijzonderheden in deze verwijs ik naar het origineel.

Ojemann behandelde honden met.

keelontsteking (gepaard gaande met gezwellen klieren), rheuma, ontsteking wervelkolom, chronische kreupelheden, verlammingen, tick en tracheobronchitis met bijgingif. In een groot percentage van deze ziektegevallen kreeg hij genezing. Evenwel bij tracheobronchitis beviel de behandeling hem niet.

Ook bij het paard had Ojemann bij verschillende aandoeningen (galen, enkele zenuwaandoeningen) succes na behandeling met bijgingif.

NOGMAALS „ZOEK DE KONINGIN”

B. VAN BERGEN

In de eerste plaats wil ik de lezers van het „Maandschrift voor Bijenteelt” hartelijk dank zeggen voor de goede raadgevingen en nuttige wenken, die ze mij hebben gegeven in verband met het artikelje in afl. 1 1947: „Zoek de koningin”.

Ik ben nog niet lang lid, maar zo'n medeleven van collega's heb ik in geen enkele andere vereniging ontmoet. En wat is het prettig, de afdelingsvergaderingen geregeld te bezoeken. Alles zit door elkaar, van elke rang en stand, ervaren, in het vak vergrijsde rotten en schuchtere beginnelingen. En men hoort je stuntelige vraagjes aan zonder neerbuigend lachje en legt je geduldig het A, B, C van de bijenhouderij uit. Werkelijk bewonderenswaardig!

Maar mijn vraag: „Zoek de koningin”, wordt toch nooit bevredigend beantwoord.

De één zegt: „Kijk naar de bruine poten!”

Een ander: „Let op de figuur: de koningin omringd door voederende bijen”.

Een derde: enz. enz.

Maar al die middelen baten mij niet.

En nu had ik zo gehoopt, dat de redactie eens met een artikel gekomen was, waarin duidelijk uiteengezet werd, hoe de koningin te vinden.

In de boeken staat wel: „Klop tegen de kast, geef wat rook in het vliegpat, dan zit de koningin op die en die raat”. Jawel, maar dan heb je ze nog niet.

Ach, wat heb ik er al een tijd aan besteed, en altijd met negatief resultaat!

En als ik dan ten langen leste het dekplankje maar weer oplegde, dan hoorde ik een spottend gelach van binnen, alsof de moeder wou te kennen geven: Maar ik ben er wel! Weer lekker mis, hè!

Eén van mijn immer-vrienden trok die laatste bewering over die spottende koningin in twijfel en vroeg me, dat eens in een vergadering mee te delen. Ik heb daarin toegestemd en doe het bovendien in ons orgaan. Tussen haakjes: het betreft hier geen maagdelijke moeder, maar een overjarige.

Gelukkig ben ik niet erg sanguinisch aangelegd, anders zou je op zo'n moment de kast..... Ik lach alleen een beetje zuurzoet en prevel: Ja, jongen, jij zult het niet mee beleven, maar één van je verre nazaten zal ik toch dat spotten verleren. „Einst wird kommen der Tag.”

Het kan echter ook tot interessante waarnemingen leiden, dat men de koningin niet kan vinden.

Vrieden jaar kwam ik in het bezit van een verdoemd zwermpje. Door geregeld voeren, ontwikkelde het volkje zich goed, maar bij de inwintering bleek tot mijn ontzetting, dat er hoegenaamd geen voorraad aanwezig was. Gauw nog een flinke dosis suikerstroop toegediend, doch die bleef onaangeroerd. Had ik nu de koningin kunnen vinden, dan had ik ze verwijderd en het volk met een ander verenigd. Nu ging dat niet en..... de vorst viel in. Afgeopen!

De eerste dooidag in Maart lichtte ik nieuwsgierig het gaasje in het dekplankje op. Roerloze stiepte. Daar hing de boel onbeweeglijk. Ik zou de kast in huis halen om de dode bijen eruit te halen, maar door toevallige omstandigheden kwam het er niet van. En stel U nu de volgende dag mijn verbazing voor, toen het veel warmer was: De reinigingsvlucht! Tenminste, zo staat in de boeken. Maar.....hier was niets te reinigen!

En nu tob ik hierover: Hebben deze bijen een winterslaap gehouden, ja of neen? Zijn deze hongerlijders van een stand gekomen, waar opeenvolgende gesichten langzamerhand de kunst geleerd hebben, bij gebrek aan voedsel een winterslaap te houden? Zoals bijv. een ijsbeer dat ook kan? En was hun inwendige of lichamelijke reservevoedsel voldoende om de kast-temperatuur niet te veel te laten dalen? Wel overwinterden ze in een dubbele, goed ingepakte kast, maar toch..... zo'n winter, en geen voedsel.

„We zien het en doorgronden het niet.”

Joure.

Wij ook niet! (Red.)

J. B.

WINTERLEED

We hebben de balans over de afgelopen wintermaanden kunnen opmaken en wat is ons bij de enkele keren, dat de bijen een reinigingsvlucht konden maken, overgevallen?

In de eerste plaats, de bij velen massale sterfte onder de volken.

Vele oorzaken zijn hiervoor aan te wijzen, o.a. de suikerverstrekking is na de slechte dracht van het vorige jaar onvoldoende gebleken.

Er zijn nog steeds te kleine volken opgezet, welke tenslotte zijn afgesneden van de voorraad en ten dode gedoemd zijn.

In enkele gevallen is roer ontstaan.

Hoewel onze winters in de meeste gevallen, een enkele uitzondering daargelaten, voor de bijen goed zijn te verdragen, is ook een onvoldoende inwintering, in dit geval bepakkings, in enkele gevallen funest geweest, daar de somtijds zéér koude winden toegang hadden tot kast of korf.

Er zijn mij vele gevallen bekend van bijenhouders, die het er zéér slecht hebben afgebracht, hoewel hun een gebrek aan kennis niet kan worden verweten en die reeds bij de eerste controle een grote achteruitgang in sterkte van het volk moesten constateren.

Wel is in de meeste gevallen gebleken, dat korfvolken gemakkelijker zijn over te houden dan kastvolken.

Velen hebben thans raampjes, waar in de raten vele dode bijen zijn opgehoopt, die natuurlijk moeten worden verwijderd.

Wat is hieraan te doen?

Schrijver dezes heeft het als volgt geprobeerd en met succes.

Na de dode bijen, die men zo met een zacht vegertje kan afvegen, te hebben verwijderd, werd zachtjes en regelmatig met het uitstekende gedeelte van de bovenlat op de rand van de kast, of een andere steun, geklopt, met het gevolg, dat de bijen die zich geheel in de raten bevinden, er grotendeels uitvallen of wel gemakkelijk verwijderd kunnen worden.

Zo kan men successievelijk beide zijden van het raampje zonder veel ongemak of moeite behandelen, terwijl raatbreuk bij een juiste werkwijze practisch niet voorkomt.

Zéér brosse raat moet natuurlijk voorzichtiger worden behandeld en kan hiervan wel eens een klein stukje los raken; de bijen bouwen dit wel weer aan.

Misschien volgen anderen een andere werkwijze, maar deze is doeltreffend gebleken en men is spoedig klaar.

Tenslotte zou ik er voor het komende seizoen nog op willen wijzen, ook al wordt dit regelmatig gedaan, om geen kleine volken op te zetten, welke het door-

gaans toch niet tot een goede overwintering brengen.

Voeg kleine volken liever bij elkaar en benut zo doende de voordelen van de eventueel aanwezige voorraad honing en voer dan de verstrekte suiker geheel op, die ook het komende najaar wellicht niet groter zal zijn.

Zorg voor een doelmatige standplaats voor korven en kasten en weer zoveel mogelijk de winterse winden en wat meer te wachten staat.

Bedenk dat de bijen van ons, imkers, afhankelijk zijn en verzorg ze zo goed mogelijk, in het belang van de bijenteelt en de bestuiving.

Dat ieder de ondervonden tegenslagen spoedig te boven mag komen, is een belang voor de bijenteelt.

Help daarom elkander zoveel als mogelijk is!

Waalwijk.

Bijschrift Redactie:

Heeft inzender wel eens geprobeerd de raampjes met dode bijen in de cellen, in de honingslinger er uit te draaien?
Red.

UIT DE JAAGKIEPS

JÉKAVÉ

Uit Modern Beekeeping 1947/7 het volgende bericht :

U mag zeggen wat U wilt van de Russen, maar in sommige gevallen zijn het flinke kerels.

Zij houden niet van de geur van kinine, maar wie doet dat wel. In plaats van hun neus dicht te houden en dit middel te slikken, laten zij de bijen dit voor hen doen.

Zij hebben geconstateerd, dat bijen gevoed met mengsels van kinine en honing een kinine-honing produceren, welke uitzonderlijke medische eigenschappen bezit. De honing markeert de bittere smaak van de kinine, zodat het een lust is voor de Russen om hun dosis van dit medicijn in te nemen.

In de Schweizerische Bienenzeitung 1947/9 zegt de bekende deskundige op het gebied van bijenkoninginnen, Dr. Fyg, bij een foto van de doorsnede van het zaadblaasje van een bevruchte éénjarige moer (80 maal vergroot) :

„Is men niet verrast door de menigte en de dichte, eigenaardige opeenhoping van de zaaddiertjes? Onwillekeurig vraagt men zich af, hoe groot het aantal is. Prof. Leuckart (1858) schatte dit op 20 tot 30 miljoen, von Buttler-Reepen (1905) zelfs op 200 millioen. Zou men de zaaddiertjes aan elkander rijgen, dan kreeg men een draad van 5 à 7.5 resp. 50 km lengte. Maar meer wonderlijk vind ik, dat deze monsterachtig talrijke spermen, in weerwil van de nauw begrensde ruimte gedurende verscheidene jaren in leven blijven en geschikt om te bevruchten.”

Het bijenjaar 1947 is achter de rug. Over het algemeen is het een goed jaar voor de imkers geweest. Voor mij is het het beste jaar geweest, dat ik beleefd heb. En dit hebben we te danken aan de prachtige zomer. Vaak wordt op de bijen-

teelt in ons land afgegeven, slechte bedrijfswijze, slechte kasten, slechte moeren enz. Maar als we in dit jaar hiermede oogsten bereikt hebben, die in Amerika geen slecht figuur maken, kan men gerust zeggen, dat het klimaat de grootste handicap voor de bijenteelt in ons land is. Dank zij het goede weer lukte alles. In een kast, in Augustus moerloos geworden, liep op 31 Augustus de jonge koningin uit, tien dagen later waren meerdere raten met broed bezet.

Da het reizen met mijn bijen deed ik nog de volgende ervaringen op: ik had mijn vier volken op een afstand van 8 km van mijn stand gebracht. Bij het sluiten der kasten waren geen bijen buiten gebleven. In de loop van de dag kwamen er bijen terug, eerst een tiental, later meer. Ik plaatste een klein kastje met een uitgebouwd raam in mijn stal. Hierin gingen de zwerveis. De volgende dagen kwamen nog meer bijen terug, zodat er een paar honderd het kastje bevolkten. Na enige dagen was het raampje flink met honing gevuld en waren ook een paar cellen met stuifmeel voorzien. Het viel mij op, dat de honing niet ingedikt werd, vermoedelijk was het aantal bijen daarvoor te klein.

Er was volop dracht, zodat door de haaldrift deze bijen er zich niet bewust van waren, dat zij feitelijk geen volk vormden. Later werd dit raampje met de bijen van een kleine zwerm verenigd.

De invoer van bijen uit ons land heeft de pennen in Engeland wel in beweging gebracht. In Beecraft 1947/7, het orgaan van de Engelse vereniging van bijenhouders, komt 't volgende artikel voor: Hollandse bijen, door J. G. Bee Mason.

In de Daily Telegraph van 16 Mei schrijft een imker uit Wittshire :

„Het schijnt, dat we binnenkort de

invoer van Hollandse bijen kunnen verwachten... Ik stel voor hiertegen stelling te nemen... Duizenden bijenhouders zullen het met mij eens zijn en zeggen: we hebben geen bastaarddieren in de vlucht nodig...”

De heer Bee Mason is het hiermede niet eens en schrijft :

Daar ik meer ondervinding met Hollandse bijen heb dan iemand in dit land, stel ik met nadruk vast, dat zij de beste voor dit klimaat zijn en één van de weinig zuivere rassen in Europa. Zij zijn ver superieur boven de Italiaanse bijen, welke in groten getale zijn ingevoerd...

In 1911 begon ik met 20 zwermen uit Holland, met zulk een goed gevolg, dat ik voor het volgende jaar nog 100 besteld heb. In 1914 voerde ik 500 volken in en van mijn bijenstanden in Suffolk verzond ik 5000 zwermen naar alle delen van het Verenigd Koninkrijk. Verschillende brieven met goede resultaten heb ik ontvangen. Ons land is momenteel overbevolkt met bastaardbijen, het gevolg van kruising van Italianen en Hollandse, een praktijk door een Ministerie van Landbouw officieel voorgestaan in 1918. Ik veroordeelde dit in de pers en waarschuwde de bijenhouders, dat zij meer steken dan honing zouden krijgen. Velen sloegen mijn raadgevingen in de wind en waren eenvoudig genoeg te denken, dat, wat een regeringsambtenaar zegt, waar moet zijn. Nu trekken ze aan het kortste eind.

Ik vernam kort geleden, dat handelaars uit Holland dit land bezocht hebben om honderden zwermen aan te bieden, maar, dat het Ministerie van Landbouw de invoer weigert.

Vorige week maakte ik een lange wandeling over de South Downs. Ik zag gemiddeld slechts 10 bijen per vierkante mijl. Ik dacht bij mij zelf: Hier gaan tonnen honing verloren door gebrek aan bijen en wij kopen dan maar honing in het buitenland. Het is de hoogste tijd, dat de Minister het invoerverbod voor Hollandse bijen opheft...

1. Ei Eenzaam op de stille heide,
2. Ericaborstel Ergens in ons mooie land,
3. Nozema Noodgedwongen, heel eenvoudig
4. Nymph Neergezet een bijenstand.
5. Angel Als de oude grijze imker
6. Tuten Turend langs zijn korven gaat,
7. Imker Is dat wereldje, zijn wereld.
8. Opzetter Opgewekt is zijn gelaat.
9. Noodcel Niemand kan zijn troon betwisten,
10. Alley's trap Arm — kan hij toch koning zijn.
11. Lindeboom Luide zoemen al zijn volken,
12. Endeldarm Eensgezind een wijsje fijn.
13. Insecten Ieder volk, dat is zijn eigen,
14. Mede Moer en bij'n, van ied'ren staat.
15. Kieps Koning! - Oude trouwe imker,
16. Esdoorn Eenheid, waar U staat en gaat.
17. Raat Rust en welvaart, zijn uw leuzen,
18. Simplexkast Stakingen zijn onbekend,
19. Ontz.vork Orde, werklust en verzorging,
20. Roer Rijkdom waar uw hand nog ment.
21. Gravenhorst Gelukkig ben je met je bijen,
22. Assen Als zij halen, broed'n, bouwen,
23. Nazwerm Nectar brengen en verwerken,
24. Inwinteren Impulsief steeds, vlieg'n sjouwen.
25. Separator Stil!..., hoort! - de oude imker spreekt:
26. Appelboom — Aanschouw de bij'n, leer 't er uit,
27. Tong Tezamen werken — eensgezind,
28. Italië Imkers! — Dit zij uw besluit!
29. Eerbeek Eén Nationale Imkersorganisatie!

Lid van Afdeling Leeuwarden

C. VAN DER SCHEL,

Eewal 58, Leeuwarden.

Daor lop in oeze stad
Langs straot en pad
En tusken Brink en Kolk,
Ben wonderrustig volk.
Ben aole boer, broen en verbrand
Ben dikke doornstok in de haand,
De kromme piep op d'onderup,
In 't vrundluk oog een heidre stip.
En bij de „Huue" op de Maart
Daor zee 'k een dertig heer in 't
[zwaart,
Die 't in oes Landschop stark
[waordeert
Dat wij hier 't aole haandwark eert.
Wat hef die burgerman een wil,
Hie steet amets een schoffie stil
En kuert wieaer, opgetoegen,
Met rimpels om de lacneue ogen.
En aal dat volk, hier wied vandaon
Lop over Brink en Nassaulaon.
En nemp wat met van bos en wei
Van bougert, haor en stine hei.
Er is een sreer van heid' in blui
Gieneen lawaait, gien mensk is hui,
Vanzuif, 't contact met de natuur
Vermoot, veredeit op den duur.
Straks gaot ze weer hen eegen volk,
Leeg is oes statie an de konk.
En menig man, bij oes te gast
Zit weer bij eegen korf en kast.
Bedaank oes neet, 't was oes 'n eer,
Bezeuk y oes maor gauw ies weer.
En hol met oes de kunde an,
Wij worut er amaor beter van.
Assen, 26 Sept. '47.

Ir W. P. N. VLASVELD

T. L. v. h. Ph. Onderz. „Bijenplanten"

PHAENOLOGISCH ONDERZOEK BIJ BIJENPLANTEN

Het phaenologisch onderzoek houdt zich in de eerste plaats bezig met het verzamelen van allerlei gegevens betreffende de ontwikkeling van planten en bomen. Zo worden gegevens verzameld betreffende bladontplooiing, bloei, bloeiduur enz. Deze gegevens welke met de hulp van (vrijwillige) waarnemers worden verzameld, dienen vervolgens voor het onderzoek naar de samenhang tussen klimatologische omstandigheden en phaenologische data, voor het onderzoek naar de samenhang tussen de verschillende phaenologische data onderling e.d.

Uiteindelijk is het de bedoeling met de verschillende resultaten van een dergelijk onderzoek de praktijk en het wetenschappelijk onderzoek van dienst te kunnen zijn.

Ook voor de imker heeft een dergelijk onderzoek betekenis; wij denken b.v. aan het reizen met de bijen. Op grond van de resultaten met een phaenologisch onderzoek verkregen, zou men reeds betrekkelijk vroeg in het jaar zijn reisprogramma kunnen opmaken.

Reeds enige tijd bestaan er plannen een dergelijk onderzoek bij bijenplanten in te stellen. Toen dan ook de vraag ons bereikte of aan een dergelijk onderzoek medewerking zou kunnen worden verleend, meenden wij deze zeker te moeten verlenen. In Mei kwamen verschillende deskundigen in De Bilt bijeen. Tijdens die vergadering werd naar voren gebracht, dat het verschil in bloeitijd van de verschillende planten in het Noorden en Zuiden van ons land wel een maand kan bedragen.

Dr. Minderhoud deelde mede, dat zelfs op kleine afstand groot verschil in bloeitijd valt waar te ne-

men. Als typisch voorbeeld noemde hij de bloei van de heide ten Noorden en ten Zuiden van de spoorlijn Utrecht—Arnhem in de omgeving van Ede.

Hoewel natuurlijk geen uitsluitel te verkrijgen is omtrent het uiteindeijk resultaat van een dergelijk onderzoek, werd het toch algemeen zeer belangrijk geacht op grote schaal waarnemingen te doen verrichten betreffende de bloeitijden der verschillende drachtplanten gedurende een reeks van jaren. Het ligt in de bedoeling met deze gegevens een z.g. drachtkaart samen te stellen, zoals in andere landen reeds is geschied. Hieruit kunnen mogelijk conclusies worden getrokken, van welke de praktijk voordelen kan hebben. Om dit statisch materiaal te verkrijgen is een beroep gedaan op de medewerking van enkele grote verenigingen op het gebied van de bijenteelt, welke medewerking inmiddels is verkregen. Zoals duidelijk zal zijn, staat en valt dit onderzoek met de medewerking, die door de imkers zelf verleend wordt. Hoe meer waarnemers er zijn, hoe meer gegevens er binnen komen, des te betrouwbaarder zullen de resultaten zijn.

Dit inleidende artikel heeft tot doel de belanghebbende op de bestaande plannen te wijzen. Is er voldoende belangstelling, dan kan het onderzoek worden uitgevoerd en zijn wij bereid alles te doen wat mogelijk is om het een en ander te doen slagen.

Omtrent de organisatie in het kort nog het volgende. Het phaenologisch onderzoek maakt deel uit van de werkzaamheden van de Studiekring voor Ecologie en Phaenologie en dan meer in het bijzonder van de sectie Phaenologie van genoemde studiekring. De organisatie en administratie wordt verzorgd door de onderafdeling Landbouwmeteorologie van het Koninklijk

Nederlands Meteorologisch Instituut, in nauwe samenwerking en overleg met de betrokken technische leider. Deze laatste behartigt van ieder bepaald onderzoek de technische aangelegenheden.

Wat U te doen hebt is het volgende :

Indien U belangstelling heeft voor dit phaenologisch onderzoek bij bijenplanten, dan bericht U dit, zo mogelijk per briefkaart, aan de onderafdeling Landbouwmeteorologie van het K.N.M.I. in De Bilt. Te geleger tijd zal U dan een z.g. phaenologische kaart toegezonden worden. Hierop staan de namen van de verschillende planten, benevens enige andere gegevens. De bedoeling is, dat de bloei en de dracht door de

waarnemers zullen worden genoteerd. Hoe men die waarnemingen moet verrichten en op welke wijze ze genoteerd moeten worden, zal in een volgend artikel aan de hand van de te ontvangen kaart besproken worden. De te verrichten waarnemingen zullen van eenvoudige aard zijn en het noteren zal weinig tijd kosten.

Tenslotte kan nog medegedeeld worden, dat het in de bedoeling ligt de resultaten van het onderzoek elk jaar onder de aandacht der waarnemers te brengen, zodat men niet alleen gegevens heeft over zijn eigen omgeving, doch tevens een overzicht krijgt van de resultaten in het gehele land.

Inhoud 1947

Afdelingsberichten.	I 12, II 12, III 12, IV 12, V 11, VI 10, VIII 13, IX 12, XII 8
Allerlei	VII 4
Bedrijfswijze en resultaten over 1946, (Enquête) V 7.	
Belangrijke nieuwe voordelen voor onze leden. IX 3.	
Bij de dood van een oude Imker	II 12.
Bijen- en fruitteelt	I 2, IV 4, 8.
Bijenbibliotheek	V 12.
Bijen, bloemen en honing	VI 6, IX 7.
Bijengif	XII 4.
Bijen in de tuin (Bij de)	I 7.
Bijenvolk, (Bevolkingsstatistiek van een)	XII 2.
Bijenwas in de geneeskunde	V 6.
Bijenwolf, (Iets over het bij tijden in massa optreden van de)	XI 11.
Bijenziekte, (Besmettelijke)	II 7.
Boekbespreking	VII 12.
Buitengewone belangstelling	V 10.
Correspondentie	I 12, II 11, VIII 13.
D. D. T. en de bijenteelt	II 4.
Dennedracht in Noorwegen 1945	XI 5.
Departement van financiën (Van het)	VII 6.
Dresseren van de honingbij naar bepaalde drachtplanten. (Over het)	II 2, III 6.
Electrisch inzetten van kunst-raten. (Gevaren bij)	V 3, VI 2.
Electrische zonnemeter. (De)	III 2.
Gouden Imkersfeest te Assen. (Het) IV 11, V 10, VI 6, VII 7, 10, VIII 6, IX 6, X 1, 16, XI 9, 10.	
Halve Eeuw Bijenteelt-organisatie. (Een)	X 14.
Hoe en wat zien de bijen ?	X 11.
Honing oogsten	I 3, V 4.
Honingweide	V 6.
Imkerkoning (De oude)	XII 11.
Imkers opgepast	IX 2.
Imkersfeest	XII 11.
Ingezonden	III 10, XI 5.
Jaagkieps. (Uit de) I 5, II 5, III 9, IV 9, V 8, VI 5, VII 8, VIII 4, IX 14, X 1, XI 12, XII 10.	
50 jaar. (Voor)	XII 3.
25 jaren in dienst van Imkers en Bijen	IV 11.
50 jaren Organisatieleven	X 2.
50 jaren Wetenschap en Techniek	X 6.
50 jaren Vereniging voor Bijenteelt	X 13.
Kastanjevergiftiging bij bijen	VI 4.
Koninginneteelt. (Vereniging voor)	II 6, VI 9.

Kring Groningen	IX 4, XI 4.
Lectuur over bijen	I 8.
Maandpraatje. I 1, II 1, III 1, IV 1, V 2, VI 1, VII 1, VIII 1, IX 1, XI 1, XII 1.	
Met hamer en nijtang	I 11.
Mijtziekte	III 5.
Moelijke kwastie (Een)	I 5.
Mr. L. R. J. ridder van Rappard	V 1.
Nectarafscheiding van de kersenbloesem	IV 9.
Normalisatie van de simplexkast	III 11.
Officieele mededeelingen. I 11, III 11, IV 11, V 10, VI 9, VII 12, VIII 5, IX 11, XI 6, XII 8.	
Onervaren koningin. (De)	I 10, II 7.
Op de bijenstand	III 2, IV 2, VII 2, VIII 2, IX 2.
Opinie-onderzoek	VI 3, VII 10.
Overdenking (Een woord ter)	IV 9.
Phaenologisch onderzoek	XI 13, XII 11.
Plaatsing van volken	VII 10.
Prijsvraag. (Een)	X 15.
Raadsel van de twee leggende moeren. (Het) IV 3.	
Raten	XI 2.
Rechtsherstel (de ware toedracht van 't A.N.I.) XII 5.	
Regeringspublicatie	II 11.
Schriftelijke Cursussen	I 8.
Snelgrove	V 7.
Spechten op de bijenstand	V 5.
Spoorwegen spreken. (De)	I 10.
Sterke vergroting van het aantal kastvolken ... VIII 3.	
Suikervoeding	I 8, III 8, V 4, VII 8.
Taal der bijen (De)	III 4, IV 3.
Twee weken gast van de Zwitserse Imkers	XI 8.
Uitmend voederbakje. (Een)	V 2.
Uittreksel van enige onderwerpen uit „Root”. VII 3.	
Uitwintering die ons heugen zal (Een)	VI 1.
Veenendaalse bijenmarkt. (De)	IX 8.
Verbod invoer bijen, enz.	I 9.
Verlies aan suiker	I 7, V 6.
Voerbak voor fruitteeltkast. (Een)	VIII 2.
Voor en de stal. (Het)	VII 6.
Vragenrubriek	II 11, V 9, VII 11, IX 16.
Waar blijft de suiker ?	III 10.
Waarnemingen	IV, 5, X 13.
Waarnemingsstation Soesterberg II 8, III 8, V 3, XI 7.	
Waterhaalsters aan de arbeid	IV 6.
weersverwachtingen	VI 1, VII 2.
Winterleed	XII 9.
Winterzit der bijen	V 5.
Wolmanseren van bijenkasten. (Het)	V 5.
Zoek de koningin	I 2, IV 10, XII 9.

TE KOOP GEVRAAGD

Ieder kwantum

Slinger- en Pershoning

of ook wel honing in de raat. Droge raat en zuivere was; alles tegen de hoogste prijzen! Heeft U wat aan te bieden, bericht ons dan even. Emballage hebben wij beschikbaar voor het verzenden van de honing.

H. T. VAN DAM

Bijenpark te Jubbega (Fr.) — Telefoon no. 103

SPURBIJTJES

TE KOOP: Partijtje Slingerhoning (van de zee-aster). - J. BISSCHOP, Trekweg 268, Apeldoorn.

TE KOOP GEVRAAGD: Alle nummers van het Maandschrift voor Bijenteelt, verschenen na 1940 tot en met 1946. - AUGS. DE RIJCK, Koning Albertstraat 24, Lint (België).

TE KOOP GEVRAAGD: Goede Rietsche pers (kunstraatpers). Aanbiedingen aan: O. DE JONG, Westermeeer bij Joure (Fr.).

PARTICULIER VRAAGT wat prima Raathoning. - Adres: Prins Hendrikstraat 54, Axel.

WIE kan mij offerte maken voor het leveren van 50 pond zuivere bijenhoning? - Brieven: L. VAN GENT, Polderweg 8, Schiedam, v.m. Kethel.

TE KOOP AANGEBODEN: Rietsche Kunstraatpers, 40 bij 25, vertind koper. Prima pers. Maak uw kunstraat zelf! A. VAN SOMEREN, Dennenweg 3, Velp (Geld.).

De gevorderde imker is soms geneigd

te denken: „Waarom zou ik een schriftelijke cursus volgen, al is deze ook nog zo goed verzorgd, ik ken mijn zaakjes wel.”

J. v. d. H. te V. schreef ons echter: „Hoewel ik zeker geen vreemde ben in de bijenpraktijk, heb ik van Uw lessen genoten. 't Is een prachtige cursus en ik zal niet nalaten deze aan te bevelen.”

Ook zal een gevorderd imker kunnen redeneren: „Al zó veel lectuur heb ik gelezen en lees ik nog, dat een schriftelijke cursus mij niet veel meer kan leren.”

D. W. K. te A. deelde ons echter mede: „Met genoegen heb ik de cursus gevolgd. Ik heb veel bijenboeken gelezen en dacht, dat ik alles wel zo'n beetje wist omtrent de bijenteelt, maar toen ik al deze lessen en vragen onder ogen kreeg, werd het me toch duidelijk, dat ik het halve er nog niet van wist. Het is werkelijk een leerzame cursus voor mij geweest en ik betuig U hiervoor mijn zeer hartelijke dank.”

Tenslotte wordt de waarde van een schriftelijke cursus bepaald door de wijze waarop de correcties worden uitgevoerd.

P. P. J. F. te H., gevorderd imker, voorts Hoofd ener school, iemand die dus weet hoe goed onderwijs behoort te zijn, schreef ons: „Mijn oprechte dank voor Uw leerzame en prettige cursus. 't Was me een waar genoegen deze te volgen, temeer daar het proefwerk keurig verzorgd werd terug gezonden. Alle hulde dan ook aan de cursusleider en corrector, de heer v. d. Belt, van wie ik meerdere practische wenken bij de correctie toegestuurd kreeg. Voor zover 't in mijn vermogen ligt, zal ik Uw cursus aan andere imkers of pas beginnenden aanbevelen.”

Laten de gevorderde imkers ons een proefles van de G.-Cursus, en de beginnende of nog minder gevorderde imkers ons een proefles van de B.-Cursus aanvragen, waarna gratis toezending volgt.

STICHTING SCHRIFTELIJK ONDERWIJS TE APELDOORN

(ALS ONDERWIJSINSTELLING ERKEND DOOR DE INSPECTIE VAN HET SCHRIFTELIJK ONDERWIJS)

BREEKT MET UW OUDE SLEUR

Iets nieuws!

Schaft U nu aan de nieuwe, sterk isolerende, naadloze
DEKPLANK „IDEAAL”

Octrooi aangevraagd. Zij biedt U de volgende voordelen: Groot isolerend vermogen, geen condensvocht aan zolders, naadloos oppervlak, geen werken of krimpen zoals bij hout, geen broednesten meer voor de wasmot, bijenruimte boven de raampjes, ruime voer-opening zowel voor de voederballon, jampot, als het voederbakje van Joustra. Door inschuiven van geperforeerd zinkgaatje als reisraam te gebruiken en met glaasjes, contrôle in broedruimte. Standaard-uitvoering Simplex broedkamer 40½ x 45½. Afwijkende maten opgeven, geringe prijsverhoging. Proefplank f 2.55. Gaasje 20 cent. Rembours, porto en emballage voor kopers rekening. Bij minstens 4 stuks f 2.50 per stuk. Gaasje inbegrepen.

Bestelt nu heden! — Adres:

DEKPLANK „IDEAAL”, Postbus 47, Overschie

Het resultaat ener Proefplank:

26 April 1947.

Uw dekplank „Ideaal” compleet ontvangen en ik heb hem reeds in gebruik. Hoewel misschien wat voorbarig, ben ik nu reeds van mening, dat deze plank mij uitstekend zal voldoen.....

Ik verzoek U beleefd, mij nog 5 stuks dekplanken „Ideaal” plus gaasjes te willen toezenden en zal waarschijnlijk nog meer kunnen gebruiken. Ik zal tevens niet nalaten uw artikel bij al mijn imker-vrienden ten zeerste aan te bevelen.

W. VAN 'T LAND, HONINGZEMERIJ, BARNEVELD

koop t à contant

tegen de hoogste prijzen:
raatwas, zuivere was, ruwe
honing en zuivere honing!

OOK HET ADRES VOOR UW IMKERS-ARTIKELN

N. V. BIJENSTAND „MELLONA” SANTPOORT — TELEFOON 8225

25 jaar in dienst van imker en bijen.

Grootste bijenteeltbedrijf in Nederland.

Fabriek van bijenwoningen en gereedschappen. Bijenvolken, Koninginnen, Zwermen. Schriftelijke cursussen, Bijenfilms en Bijenliteratuur. - Heeft U onze geïllustreerde jubileum-prijscourant al?

Zo niet, vraagt er dan één aan. Het zal U interesseren.

DE LEIDSCHEN ONDERWIJSINSTELLINGEN

(erkend door de Insp. v. h. Schriftelijk Onderw.)
verzorgen voor hen, die hun bedrijf of liefhebberij op een hoger peil willen brengen, een
goede schriftelijke cursus

Bijenteelt

o.l.v. A. S. Planting, Hoofd Lagere Tuinbouwschool. Tevens schriftelijk individueel onderwijs op elk ander gebied. Talen: Handelscorrespondentie, Practische Taalkunde, enz., Spaans, Russisch. Boekhouden. Alle opleidingen mod. Bedrijfsadministratie. Economie (Elementair en M. O.). Middenstandsopleiding. Techniek. Fruitteelt: Landbouwbedrijfsleer. Veeveelt en Zuivelbereiding. Wijsbegeerte. Kunst- en Muziekgeschiedenis. Fotografie v. Amateurs. Dit zijn slechts enkele voorbeelden van de talrijke leergangen waarmede U de lange winteravonden thuis nuttig kunt besteden. Een uitvoerig prospectus over de studie Uwer keuze wordt U op aanvraag vrijblijvend toegezonden.

JOHAN DE WITTSTR. 118-192, LEIDEN

FEEKA FEITEN

Nu Uw bijen weer in hun winterzit gaan, wordt het hoog tijd voor het volgen van onze **interessante schriftelijke cursussen over Bijen en Bijenteelt**

Cursus voor **beginners**, 10 veertien-daagse lessen, onder leiding van dhr. J. G. de Roever, onze eminente tentoonstellingssecretaris in Assen; kosten **f 7.50**. Cursus voor **gevorderden**, onder leiding van Dr. Ir. W. Feekes, een bekend tarwekweker en selecteur, kosten **f 10.-**. Proeflessen zijn beschikbaar en ook ter inzage bij Uw Afdelingssecretaris.

Er is nog een beperkt aantal **tentoonstellingskranten beschikbaar** die op aanvraag gaarne worden toegezonden

Met vriendelijke imkersgroet,

FEEKA

Handelsonderneming

Nieuwe weg 278 - Telefoon 447 - Kampen

AFDELING HANDEL

van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland

BIJENHUIS, WAGENINGEN. TEL. K. 8370-2863

*

Vierde Prijslijst van artikelen is verschenen en wordt op aanvraag toegezonden.

Bijenkorvenvlechters. Hierbij de zeker welkome mededeling, dat **rottingbast** binnenkort weer in beperkte mate verkrijgbaar zal zijn, en wel in breedten 5-8 mm. en 8-11 mm. Prijs nog niet juist bekend, doch ongeveer **f 2.25** en **f 1.75** per kg.

Verschenen: **Handboek der Moderne Bijenteelt** door Schotman-Wedmore. Prospectus wordt op aanvraag toegezonden.

Zendt ons thans Uw was en raatwas ter bewerking toe. Over waspositie 1948 kan nog geen definitieve mededeling worden gedaan, dit is nog hangende. Vermoedelijk lager dan in 1947. Weest dus zuinig met Uw was.

Bijenhuis - Wageningen

W. J. HARTSTRA — JUBBEGA — FRIESLAND

Bijenstand „Hartelust” - Magazijn v. Imkersartikelen

Giro 489285

Wij leveren steeds de beste artikelen tegen de laagste prijzen. Wij hebben ontvangen **2000 vizieren** voor bijenkappen en bijensluiers. Deze zwarte stof is breed **35 x 33 cm.** en is veel duurzamer dan paardehaar en draadvizieren. De prijs is slechts **85 cent** per stuk. Grote en kleine bestellingen kunnen hierop worden geaccepteerd. Profiteert van deze zeldzame aanbieding. **Berokers**, van koper, **f 12.-**. **Boxlederen handschoenen** met lange mouwen, per paar **f 8.50**. **Honingtacons**, inhoud 1 pond, met kartonnen deksels, per 100 stuks **f 13.50**. Wij betalen U de juiste marktprijs voor uw **zuivere bijenhoning**. Emballage beschikbaar. Wij zijn kopers van uw **droge raatwas**, in elke hoeveelheid!

STOP!

Wilt U even wachten met het bestellen van een nieuwe Koershof-kast. Wij hebben ze momenteel niet in voorraad en het aantal bestellingen is zo groot en neemt zo toe, dat wij graag eerst de geboekte bestellingen willen afwerken. Er wordt hard gewerkt en wij hopen van 't voorjaar zover te zijn, dat wij alle bestellingen voor imkersartikelen prompt kunnen uitvoeren.

HET BEKROONDE DRAADMOERROOSTER

Per stuk ..... f 2.50

Per 10 stuks ..... f 24.00

De aflevering van alle bestelde draadmoerroosters zal waarschijnlijk in Januari plaatsvinden.

EEN VOORDELIGE AANBIEDING

Wij hebben nog een aantal **Simplexkasten**, bestaande uit: bodem, 2 broedkamers, 2 buitenranden en dak met zink bekleed zonder ramen. Deze kasten zijn van normale kwaliteit, geleverd door één van de grootste bijenkastfabrieken in Nederland. Het is echter geen Koershof-kwaliteit. Daarom leveren wij dit **restant tegen de zeer lage prijs van f 26.75** per stuk. Bestellingen worden in volgorde van binnenkomst uitgevoerd. Dit aanbod geldt alleen voor deze restantpartij.

DE NIEUWE PRIJSLIJST

die van 't voorjaar verschijnt, bevat tal van nieuwe artikelen. Wij zijn thans druk bezig, onze collectie uit te breiden met een groot aantal praktische artikelen. Indien U thans naam en adres opgeeft, noteren wij U voor gratis en geheel vrijblijvend toezending. Onze organisatie is verbeterd en uitgebreid, zodat wij uw bestellingen van 't voorjaar prompt hopen uit te voeren.

Diepenveen — Telefoon 337 - K 6709

HONINGHANDEL „MONTFERLAND”

Thomas Schwenckestraat 13, Den Haag

Telefoon 399067

HONING TE KOOP GEVRAAGD

elk kwantum, groot of klein. Slingerhoning of goed gezuiverde pershoning. Opgave van hoeveelheid en prijs aan bovenstaand adres

Mededelingen betreffende Verzekering tegen Brand, Diefstal en Vervoer

Bij het Bestuur bestond al sinds lange tijd de wens de bestaande verzekering van de bijenvolken en verdere tot het imkersbedrijf behorende attributen op een nieuwe leest te schoeien.

Nadat hierover vele malen met de assuradeuren van gedachten is gewisseld en in de Bestuurskamer der Vereniging deze materie aan grondige beschouwingen is onderworpen, kan thans aan de leden de verheugende mededeling worden gedaan, dat de nieuwe overeenkomst met assuradeuren een feit is geworden en per 31 December 1947, 'smiddags ten 12 ure de bestaande verzekering zodanig wordt gewijzigd, dat daarbij thans alle leden der Vereniging, **zonder** dat zij hiervoor enige premie verschuldigd zijn, verzekerd zijn voor hunne tot het imkersbedrijf behorende eigendommen.

Het Bestuur is overtuigd, dat de nu getroffen regeling Uw aller instemming zal hebben en er mag wel worden gezegd, dat hiermede weer een mijlpaal in de geschiedenis onzer Vereniging is bereikt, een mijlpaal ook in het opzicht van sociale voorziening, ten doel hebbende de materiële belangen der leden te beschermen.

De volledige voorwaarden der verzekering berusten uiteraard bij het Bestuur en de rechten der leden kunnen slechts ontleend worden met deze voorwaarden als grondslag.

De voor de leden belangrijkste voorwaarden, aangevende tegen welke risico's zij verzekerd zijn, volgen hieronder:

Schade aan de verzekerde goederen veroorzaakt gedurende het transport door:

- a. een evenement, het middel van vervoer overkomen;
- b. het laden en lossen;
- c. brand, explosie;
- d. diefstal en/of vermissing;

Schade aan de verzekerde goederen veroorzaakt gedurende het verblijf op permanente en tijdelijke verblijfplaatsen door:

- a. brand, explosie;
- b. diefstal en/of vermissing;

Het **maximum verzekerd bedrag** per gelegenheid en per lid is f25.000.—.

Schade, ontstaan door oorlogsgeweld, binnenlandse onlusten, oproer e.d. (het z.g. **molest-risico**), is niet verzekerd.

Als basis voor schaderegeling zijn voor de bijenkasten en bijenkorven zekere normen in de overeenkomst vermeld. Om enkele voorbeelden te noemen zijn voor goed onderhouden en goed bevolkte korven en kasten van solide constructie de volgende waarden bepaald:

	Febr./April	Mei/Sept.	Oct./Jan.
Simplexkast	f50.—	f70.—	f40.—
Gewone korf	f15.—	f25.—	f10.—

Het zal duidelijk zijn, dat de premie, welke door de Vereniging verschuldigd is, nauw samenhangt met het schadeverloop op de verzekering.

Het is dus gerechtvaardigd een beroep op de leden te doen inzonderheid om:

- 1e. de nodige zorgen aan hun eigendommen te besteden met het oog op brandgevaar;
- 2e. voor toezicht te zorgen bij plaatsing van bijen elders, ter voorkoming van diefstal;
- 3e. bij vervoer de bijen alleen behoorlijk toegerust mede te geven.

Hierdoor zullen de schaden zoveel mogelijk kunnen worden beperkt, terwijl, indien ook het reclameren van bagatel-schaden achterwege wordt gelaten, met één en ander aan de Vereniging een wederdienst wordt bewezen, welke uiteindelijk de Verenigingskas ten goede komt, doordat het premie-niveau daardoor zo laag mogelijk kan worden gehouden.

Uit dien hoofde zullen dan ook schaden, welke minder zijn dan **f10.—** niet worden vergoed.

De leden, die hun contributie niet vóór 1 Januari hebben voldaan, zijn niet verzekerd. Voor hun gaat de verzekering weer in, nadat de (achterstallige) contributie is betaald. Een tijdige betaling van Uw contributie is dus ook hiervoor Uw belang.

De leden, welke vroeger reeds een verzekering via het „Bijenhuis“ hadden gesloten, worden per 31 December 1947 automatisch in de nieuwe overeenkomst opgenomen.

Hun oude „Bewijs van aansluiting“ vervalt door deze nieuwe regeling. De restitutie van premie over het niet verstreken verzekeringstijdvak der oude verzekering vervalt aan de Verenigingskas.

SCHADE-AANMELDING:

Schadegevallen moeten binnen 3 x 24 uur, na het constateren door het lid, worden aangemeld.

Bij het indienen van eventuele schaden dient een kort, duidelijk verslag van de omstandigheden aan de Heer F. C. Peypers p/a. de Waal & Zoon, Rokin 75-79 te Amsterdam, te worden verstrekt, tevens zo mogelijk aangevende het bedrag, waarmede men zich schadeloos gesteld acht, onder vermelding op welke wijze dit schadebedrag is berekend.

Op deze schade-aangifte moet de naam en het adres van de Afdelingssecretaris worden vermeld met het oog op eventuele controle op de schade en de tijdige contributiebetaling. („Verstrekte leden“ geven het Bijenhuis als Afdelingssecretaris op).

Het lid zendt tevens een afschrift der schade-aangifte aan de Afdelingssecretaris.

Ingeval van verschil van mening over de te vergoeden schade of iets dergelijks, werd een speciale regeling overeengekomen, welke in die gevallen aan afdeling Handel kunnen worden opgevraagd.

VERZEKERING TEGEN WETTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID JEGENS DERDEN

Tevens is door het Bestuur een regeling met assuradeuren getroffen, waarbij de leden volgens bij de Vereniging gedeponeerde voorwaarden, als houders van bijen zijn verzekerd tegen schade, welke daardoor aan lijf en/of goed van derden wordt toegebracht en waarvoor zij volgens de bepalingen van Art. 1401 t/m. 1407 en 1638x van het Nederl. Burgerlijk Wetboek en Art. 95 van de „Ongevallenwet 1921“ aansprakelijk zijn.

De mogelijkheden, welke U als bijenhouders aansprakelijkheid volgens de Wet geven, zijn vele.

Een paard door bijen gestoken kan, op hol geslagen, belangrijke schade aan personen en zaken toebrengen.

De op Uw bijenstand aanwezige bezoekers kunnen door bijen worden aangevallen.

Bederf van andermans zaken door de bijen kan een eis tot schadevergoeding tegen U met zich brengen.

Door de thans gesloten verzekering wordt U tegen dergelijke schaden gevrijwaard en worden de vaak moeilijke procedures door assuradeuren voor U gevoerd.

De volgende maximale bedragen gelden hierbij als grondslag:

- a. f 10.000.— voor schade aan personen per persoon;
- b. f 50.000.— voor schade aan personen per gebeurtenis;
- c. f 5.000.— voor schade aan zaken.

Schadegevallen moeten op de hiervoor reeds aangegeven wijze worden aangemeld.

Mocht een lid te eniger tijd aansprakelijk gesteld worden voor vermeende schade, door zijn bijen aan derden toegebracht, dan dient het lid tegenover de eiser geen aansprakelijkheid, mondeling noch schriftelijk, te erkennen, en alle hem toegezonden stukken onbeantwoord door te zenden aan de Assurantie Maatschappij.

Het lid is verder verplicht inlichtingen betreffende het schadegeval uitsluitend te verstrekken aan de Assurantie Maatschappij en desgevraagd aan het Bestuur der Vereniging.

Het Bestuur verzoekt U deze mededelingen zorgvuldig te willen bewaren en ze bij voorkomende schadegevallen te willen raadplegen.

Wellicht ten overvloede zij hierbij nog even vermeld, dat inzake de verzekeringskwesties tegen de Vereniging zelve nimmer enige eis tot schadevergoeding kan worden ingesteld.

Namens de Vereniging tot Bevordering der
Bijenteelt in Nederland.

De Commissie Afd. Handel (verzekering):

J. v. d. BEND, Wageningen.
G. J. A. MEYER, Babberich.
A. VAN ROOYEN, Ede.
Tj. STIENSTRA, Leeuwarden.

De assurantie-adviseur:

F. C. PEYPERS, Amsterdam.